

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**
Felülvizsgálat

Sajóbábony Város Önkormányzata

2022 - 2027

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	6
Célok.....	7
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	9
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	9
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	9
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	13
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	28
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	42
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	49
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	55
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	59
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	60
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	62
1. A HEP IT részletei.....	62
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	62
Jövőképünk.....	63
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	64
3. Megvalósítás.....	66
3.1 A megvalósítás előkészítése	66
3.2 A megvalósítás folyamata	66
3.3 Monitoring és visszacsatolás	69
3.4 Nyilvánosság	69
3.6 Érvényesülés, módosítás	70
4. Elfogadás módja és dátuma.....	71

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva** Sajóbabony Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Sajóbabony Miskolctól 13 kilométerre, északra, a Bükk hegység keleti lankáinál helyezkedik el. A település két markánsan elkülönülő részre oszlik: a falura és a lakótelepre. A falu a Bábony patak völgyében búvik meg, a 26-os főútról, a református és a katolikus templom kivételével nem is látható. Bár Sajóbabony 'zsáktelepülésnek' számít (másfél kilométeres bekötőút vezet a főútvonalhoz), a város megközelíthetősége az országos átlag fölötti. Ennek oka, hogy a 26-os főútvonalat, még az 1980-as években négysávossá bővítették Miskolc és a bábonyi elágazás között. A megyeszékhely (Miskolc) központjába 15 perc alatt lehet bejutni. Az országos úthálózathoz való csatlakozást tovább javítja az új összekötő út, amely a 26-os főútvonalat az M3-as autópályával kapcsolja össze Miskolc belvárosának elkerülésével.

Sokak szerint a völgyek szabdalta, sűrű erdővel borított dombos vidék volt az egyik fő oka annak, hogy az 1940-es évek végén, a nagy hadiipari-fejlesztések idején itt kezdtek el építeni az Észak-Magyarországi Vegyiművek (ÉMV) elődjét, az „1040”-es vállalatot, amely eredetileg hadiüzem volt. A gyár építésén több ezer rab - közöttük szép számmal politikai elítéltek- is részt vett, amit valószínűleg a Koreai háború kitörése miatti erőltetett ütem tett indokolttá (az első kapavágás 1949-ben történt, a termelés 1951-ben indult meg). A Koreai háború végével a hadianyagtermelés (cellulóz-nitrát, gyalogsági- és tüzérségi lőpor, TNT, nitroglicerin) erősen visszaesett.

Itt működött az Észak-Magyarországi Vegyiművek (ÉMV), amely fénykorában közel háromezer embernek adott munkát. Az ÉMV fő profilját a növényvédőszeres és habosított műanyagok alkották. Az 1990-es évek elején, a szovjet piac összeomlásával a cég átmeneti gazdasági nehézségbe került, amiből gyors és határozott döntésekkel még ki lehetett volna lábalni (ahogy a kazincbarcikai BVK, ma BorsodChem példája mutatja), ha az akkori adóhivatal (a magyar államot, tehát gyakorlatilag az ÉMV tulajdonosát képviselve) nem indítja meg a felszámolást a

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

cég ellen, elmaradt adótartozásokra hivatkozva. A felszámolási eljárás következtében az ÉMV több kisebb cégre esett. Később a volt ÉMV területét ipari parkká nyilvánították, amelyen több kisebb és közepes méretű vállalkozás telepedett meg. Az ipari parkban működő cégek bevételeiből, az iparüzési adón keresztül a helyi önkormányzat is részesül.

Az ÉMV működésének évei alatt több súlyos ipari baleset is történt, amelyek rövid időre az országos figyelem középpontjába állították a községet. Itt történt, 1979. június elsején az újkori Magyarország legnagyobb ipari balesete, amelynek során 13 dolgozó tűnt el, amikor is felrobbant a TNT üzem (több mint 10 tonna TNT robbant fel a végleges leállítás előtti legutolsó műszakban.) A rendszerváltás után a Greenpeace figyelemfelkeltő akciói keltettek időnként feltűnést.

Sajóbábony nagyközség 2009. július 1. napjával városi címet kapott.

Sajóbábony testvértelepülései Sajóréde (Rejdova) és Kincseshomok.

Az elmúlt időszakban Sajóbábony város intézményeinek a teljes korszerűsítése valósult meg pályázati forrásból.

Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	2 625	bázis év
2018	2 577	98,17%
2019	2 542	98,64%
2020	2 534	99,69%
2021	2 705	106,75%
2022	2 673	98,82%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, önkormányzati adatok

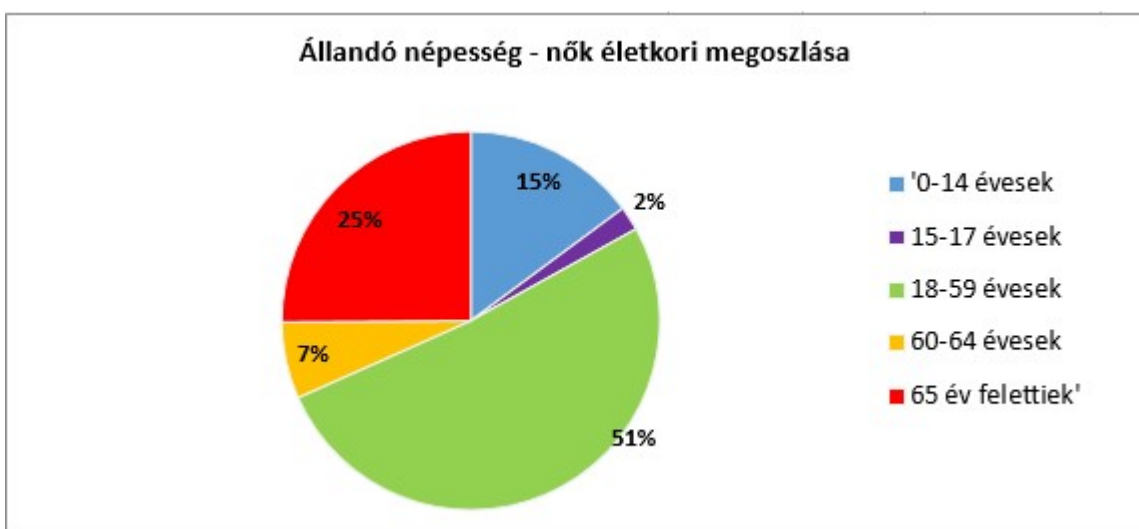
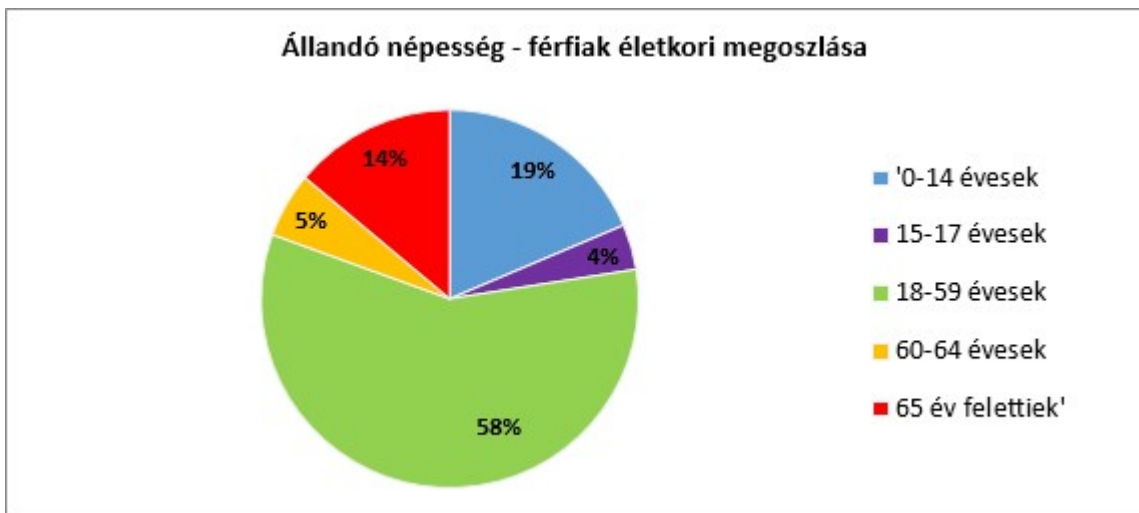

Sajóbábony állandó lakossága 2022. évben 2673 fő volt, ebből 1315 fő férfi és 1358 fő nő.

A város lakónépességének száma az utóbbi öt évben nem mutat markáns ingadozást, a lakónépesség száma folyamatosan 3000 fő alatt maradt.

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 315	1 358	2 673	49,20%	50,80%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			100	3,74%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	245	202	447	9,17%	7,56%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	51	28	79	1,91%	1,05%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	763	698	1 461	28,54%	26,11%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	73	89	162	2,73%	3,33%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	183	341	524	6,85%	12,76%

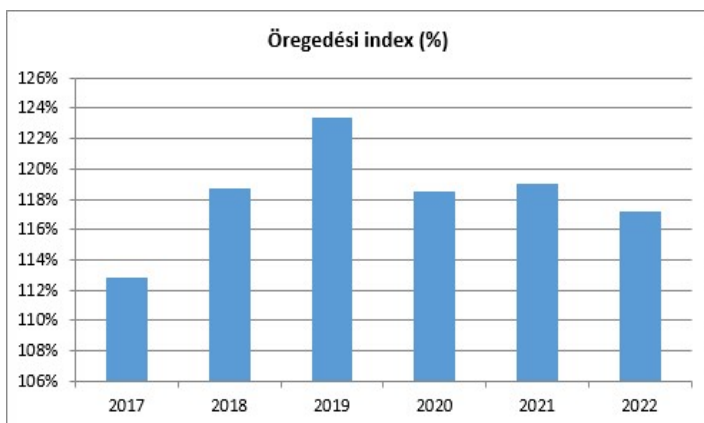
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, önkormányzati adatok

A táblázatból megállapítható, hogy a férfiak és nők aránya között nincs nagy jelentőségű eltérés. Korosztályt tekintve a település jelentős részét a 18 és 59 év közötti korosztály teszi ki, ami a férfiakat tekintve a lakosság 28,54 %-a, a nőket tekintve pedig 26,11 %. Korcsoport szerinti megoszlásban a 15-17 év közöttiek száma a legalacsonyabb.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	500	443	112,87%
2018	519	437	118,76%
2019	527	427	123,42%
2020	538	454	118,50%
2021	513	431	119,03%
2022	524	447	117,23%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

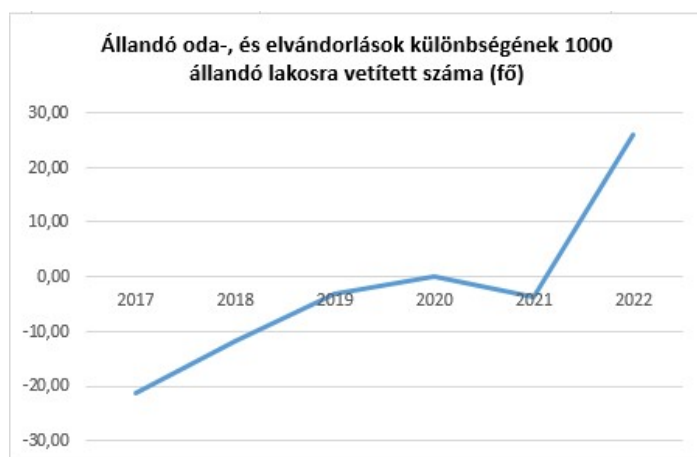
Az öregedési index az idős népesség (65 év felettek) létszámának a gyermekekéhez (0-14 éves) viszonyított arányát fejezi ki, azaz a növekvő népességű, öregedő társadalmakban az öregkorúak aránya milyen mértékben haladja meg a fiatalokét.

A 3. tábla adataiból látható, hogy a település időskorú népessége a vizsgált időszakban meghaladta a fiatalok számát.

Megállapítható, hogy a 0-14 évesek, valamint a 65 év feletti korosztály száma stagnál, ezek a számok előre vetítik a település fokozatos elöregedését.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	-21,42
2018	-11,92
2019	-3,13
2020	0,00
2021	-3,59
2022	25,93

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Elmondható, hogy 2017 évben a Sajóbábonyból elvándorlók száma magasabb volt az idevándorlások számánál. De ez az arány 2020 évben normalizálódott, vagyis egyenlő arányban történt az el-, és idevándorlások száma. 2022-ben jelentősen megnövekedett az idevándorlások száma.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-8,27
2018	-10,38
2019	-12,11
2020	-5,12
2021	-21,54
2022	-5,58

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázat alapján a természetes szaporodás adatai alapján láthatjuk, hogy ezek az adatok is a lakosság szám csökkenését igazolják.

Az adatok alapján, a település struktúráját tekintve elöregedő képet mutat. Ezt a képet bizonyára befolyásolja a településen működő idős otthon is.

Értékeink, küldetésünk

Küldetésünk, hogy Sajóbábony olyan település legyen, ahol érvényesül az elsődleges alapelv, mely szerint minden embert egyenlőnek kell tekinteni. Közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés Sajóbábony városban senkit ne érjen sem faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint. Küldetésünknek tekintjük továbbá, hogy városunk lakói helyben jussanak

hozzá mindazon szolgáltatásokhoz, lehetőségekhez, melyekre a megfelelő életszínvonal elérése, fenntartása szempontjából szükség lehet, illetve hogy Sajóbáony egy mindenki számára vonzó, élhető kisváros maradjon a jövőben is.

Ezen belül:

- az összetartó, szolidáris társadalom erősítése, a hátrányos megkülönböztetés megszüntetése, az esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód biztosítása a hátrányos helyzetű csoportok számára.
- megfelelő pénzbeli, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutás, valamint az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása.
- a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolása az esélyegyenlőség biztosítása érdekében.
- az esetleges szegregáció és szelekció mechanizmusok lehetőségének kiszűrése.
- a hátrányos helyzetű egyének és csoportok esélyegyenlőségének előmozdítása a társadalmi folyamatokban, a már eddig jól bevált hagyományok megerősítése, megtartása, valamint szükség esetén új támogató szolgáltatások bevezetése, melyek csökkentik a meglévő hátrányokat, hozzájárulnak a sajóbáonyi lakosok életminőségének javításához.
- a diszkriminációmentesség és szegregációmentesség biztosításával a társadalmi integráció támogatása

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Célunk, hogy a városban jelentkező valós problémákra célzott, reális és hatékony beavatkozásokkal tudjunk reagálni. Ehhez egyrészt pontos, a helyi sajátosságok számbavételén alapuló helyzetelemzésre, a problémás területek alapos feltárására, másrészt az intézkedések gondos, széles körű szakmai partnerségen és együttműködésen alapuló megtervezésére és megvalósítására van szükség.

Sajóbáony település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030) napjainkban is gazdasági nehézségekkel, előítéletekkel küzdő, a többségi társadalomhoz képest leszakadó roma népesség felzárkóztatása érdekében szükséges beavatkozási irányokat meghatározó stratégia, mely a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal együttműködésben kívánja megvalósítani a lefektetett célokat. A stratégia kiemelt figyelmet fordít a roma gyermekek sorsának alakulására.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) stratégia 2009 és 2024 közötti 15 éves időszakra vonatkozóan fogalmaz meg célokat és feladatokat annak érdekében, hogy az ifjúság „a demokratikus értékek ismerete és elismerése mellett jogaival tudatosan élő, a felnőtt társadalomba zökkenőmentesen beilleszkedő, s azt innovatív szemlélettel folyamatosan megújító erőforrásként

biztosítsa saját maga és közössége boldogulását, érvényesülését”. (Nemzeti Ifjúsági Stratégia, 34. o.)² A stratégia egy átfogó célt fogalmaz meg: az ifjúságban rejlő erőforrások kibontásának és a korosztályok társadalmi integrációjának elősegítését. Ezt további specifikus célokra bontja.

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) A hosszú távra (2007-2032 közötti időszakra) szóló stratégia célja a gyermekszegénység csökkentése, a gyermekek esélyeinek javítása. Elkészítésének három fő oka volt:

1. A gyermekek és családjaik nélkülözésének csökkentése, a gyermekek fejlődési esélyeinek javítása, azon gyermekekkel a fókuszban, akiknek érdekei a leginkább sérülnek, akik fejlődését a nélkülözés leginkább korlátozza.
2. A szegénységi ciklus megszakítása.
3. Az ország fenntartható gazdasági és társadalmi fejlődése érdekében szükséges a gyermekek esélyeinek közelítése, a növekvő társadalmi szakadékok szűkítése.

A stratégia három átfogó célt kíván megvalósítani egy generáció alatt:

- Jelentősen, a jelenleginek töredékére csökkenjen a gyermekek és családjaik szegénységének aránya, és ezzel egyidejűleg közeledjenek egymáshoz a gyermekek továbbtanulási esélyei, életkilátásai.

- Szűnjenek meg a gyermeki kirekesztés, szegregálás és mélyszegénység szélsőséges formái, csökkenjen az életesélyeket romboló devianciák előfordulása.

- Alapvetően alakuljon át azon intézmények és szolgáltatások működés módja és szemlélete, amelyek ma hozzájárulnak a szegénység és kirekesztés újratermelődéséhez. Ezeknek az intézményeknek és szolgáltatásoknak a mainál sokkal nagyobb mértékben kell hozzájárulniuk a gyermekek képességeinek kibontásához, ahhoz, hogy felnőttként értelmes tevékenységek révén, teljes jogú polgárként kapcsolódjanak be a társadalom életébe.”³

A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban (2021-2030)

A stratégia a Kormány abbéli elkötelezettségét fejezi ki, hogy biztosítsa a nők számára a férfiakkal azonos jogokat a mindennapokban, továbbá hogy a nők a férfiakkal azonos esélyt kapjanak az érvényesülésre. A stratégia hat prioritás mentén határozza meg azokat a lépéseket, melyeket a Kormány a nemek közti egyenlőtlenségek csökkentése, a nők és férfiak egyenlőségének elérése érdekében szükségesnek tart. E hat prioritás a következő:

1. a nők és férfiak egyenlő mértékű gazdasági függetlenségének megteremtése, a fizetési és foglalkoztatási aránytalanságok felszámolása, a nők és a szegénység, a nők és az egészség szempontjainak figyelembevétele;
2. a szakmai, a magán- és a családi élet fokozottabb összehangolásának támogatása;
3. a férfi-női részvétel aránytalanságai csökkentésének támogatása a politikai és gazdasági döntéshozatalban, valamint a tudomány területén;
4. az erőszak elleni hatékony fellépéshez, a megelőzéshez szükséges intézkedések megtétele;
5. a nemekhez kötődő sztereotípiák visszaszorításának támogatása;
6. a nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőség politikájának stratégiai elve célkitűzéseinek megvalósításához elengedhetetlen változások szakmai megalapozása (képzés, intézményrendszer, nemekre érzékeny költségvetés, nemekre bontott adatgyűjtés). (1004/2010. (I. 21.) Korm. határozat, 1. ba)-bf))⁴

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024) kapcsolódva a nemzetközi idősügyi politikákhoz, az időspolitika hosszú távú célkitűzéseit tartalmazó dokumentum, mely sokrétű és átfogó változásokat sürget az idősök helyzetének javítása érdekében, továbbá az egyik

² <http://emmiugyfelszolgalat.gov.hu/ifjusagugy/nemzeti-ifjusagi/nemzeti-ifjusagi-strategia>

³ <https://mkogy.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A07H0047.OGY>

⁴ <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A10H1004.KOR&getdoc=1>

legfontosabb megoldandó kérdésként jeleníti meg az idősök diszkriminációját, esélyegyenlőségének megteremtését.

Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025) Az Országgyűlés összhangban a vonatkozó ENSZ egyezményel⁵, valamint az Európai Fogyatékosügyi Stratégiával, 2015 márciusában elfogadta az Országos Fogyatékosügyi Programot, mely a 2015 és 2025 közötti tíz éves időszakra vonatkozóan határoz meg célokat és feladatokat a fogyatékossgal élő személyek élethelyzetének javítása és esélyegyenlőségének megteremtése érdekében. Mivel a fogyatékossgal élő emberek gyakorlatilag az élet minden területén hátránnyal indulnak, ezért a program számos szintéren kíván beavatkozásokat eszközölni a célok megvalósítása érdekében, ehhez pedig az ágazatközi együttműködés és szakpolitikák gondos összehangolásának szükségességét is megállapítja. (Az Országgyűlés 15/2015. (IV. 7.) OGY határozata az Országos Fogyatékosügyi Programról (2015–2025.), Magyar Közlöny 2015. évi 47. száma)⁵

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózási politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózási politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

(Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció stb.)

Az Esélyegyenlőségi Terv figyelembe veszi Sajóbáony Város Önkormányzatának mindazon dokumentumait, melyek kitérnek az esélyegyenlőség megvalósítására.

Ezáltal kapcsolódik a:

- Gazdasági Programhoz, mely által a településen élők élethelyzetének jobbítását, az élhető Sajóbáony megteremtését tűzi ki célul.
- Költségvetési rendelethez, mely által a Képviselő-testület a helyi rendeleteiben szabályozottak alapján keretet tud meghatározni az aktuális évben egyének, családok pénzügyi segítésére, a gyermekek nappali ellátására, a szociális étkeztetés biztosítására.
- esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi rendeletek:
  - o Sajóbáony Város Önkormányzat Képviselő-testületének a szociális rászorultságtól függő pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 4/2015. (II.18.) önkormányzati rendelete: meghatározza a pénzügyi és természetbeni szociális ellátás formáit, igénybevételek rendjét és feltételeit, az intézményi térítési díj megállapítását, a kedvezményeket.
  - o Sajóbáony Város Önkormányzata Képviselő-testületének a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról, azok igénybevételeiről, valamint a fizetendő térítési díjakról szóló 5/2021. (III.9.) önkormányzati

⁵ a Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló, a 2007. évi XCII. törvénnyel ratifikált egyezmény

rendelete: az önkormányzat fenntartásában működő óvodába, mini bölcsődébe, valamint Sajóbáony város közigazgatási területén az állami intézményfenntartó központ által fenntartott nevelési-oktatási intézménybe járó gyermekekre a fizetendő gyermekétkeztetés térítési díjából az önkormányzat 100 %-os kedvezményt biztosít.

- Sajóbáony Város Önkormányzat Képviselő-testületének a fiatalok első lakáshoz jutásának támogatásáról szóló 19/2016. (XII.14.) önkormányzati rendelete: az önkormányzat kamatmentes kölcsön formájában és vissza nem térítendő támogatásként nyújt segítséget. A rendelet meghatározza a támogatás feltételeit, mértékét.
- Településrendezési tervhez, mely által a település arculatának védelmét, a levegő, víz, zöldterületek tisztaságának megőrzését, ezáltal az egészséges életér kialakítását és fenntartását szabályozza.
- Pedagógiai Programhoz, mely által a gyermekek testi -, lelki egészségének biztosítását, szellemi képességeik kibontakozását, a közösséghez történő integrálódásukat, az együttélés szabályainak elsajátítását és hétköznapi alkalmazását szorgalmazzák.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Az önkormányzat jelenleg nem vesz részt olyan társulásban, amely érintené az esélyegyenlőségi programot.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A HEP elkészítése szempontjából releváns mutatókat a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete tartalmazza. A rendelet melléklete meghatározza az egységesen rendelkezésre álló statisztikai mutatókat a helyi esélyegyenlőségi program elkészítéséhez, illetve meghatározza azok forrását is. A jogszabály a mutatók forrásaként az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszert (a továbbiakban: TeIR) jelöli meg. A TeIR web alapú informatikai rendszer, amelynek szolgáltatásai az Interneten keresztül érhetőek el. Az országos, területi (regionális, kiemelt térségi, melyei, kistérségi) és települési szervezete a TeIR egységes adatbázisához az alkalmazási rendszeren (felhasználói felületen) keresztül csatlakoznak. A TeIR adatbázisa mellett szükséges volt felhasználni más forrásokat is. Az adatok gyűjtésében, adatszolgáltatásokban – az önkormányzat saját adatbázisán kívül – segítséget nyújtottak az alábbi partnerek:

- Sajóbáonyi Deák Ferenc Általános Iskola
- Sajóbáonyi Szivárvány Óvoda, Bölcsőde és Konyha
- Déryné Szabadidőközpont és Városi Könyvtár
- Miskolci Egyesített Szociális, Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény

Vannak olyan esetek, ahol semmilyen adatforrás nem állt rendelkezésre.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A segélyezési tapasztalatok alapján az egyik gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzete. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás és az egészségügyi szolgáltatások területén.

A roma lakosság száma nincs kimutatva Sajóbábony városban.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

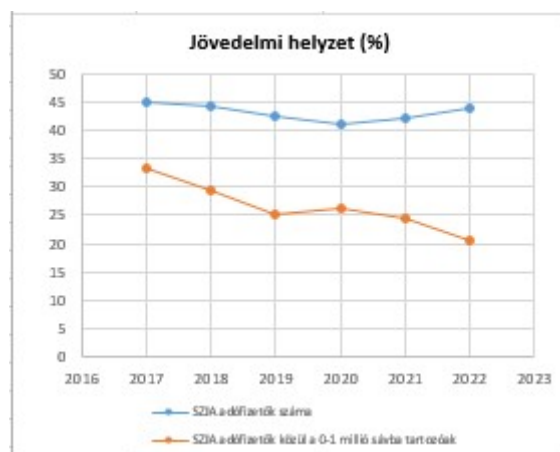
A mélyszegénységgel kapcsolatos vizsgálatok az egyén illetve háztartás saját jövedelmi helyzetének értékelésén alapulnak. A rendelkezésünkre álló adatok alapján elsősorban a munkanélküliség, a szociális rászorultság, a gyermekek helyzete, a lakhatási viszonyok és az iskolai végzettségek figyelembe vételével készítünk elemzéseket. A lakosság jövedelmi viszonyairól nincs megfelelő adatunk.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák többsége ehhez az utóbbi csoportokhoz tartozik.

Sajóbábony városra vonatkozóan nem készült felmérés a mélyszegénységben élők számáról.

Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2017	45,06	33,49
2018	44,14	29,29
2019	42,67	25,07
2020	41,26	26,34
2021	42,28	24,55
2022	43,77	20,51

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A jövedelmi és vagyoni helyzet a szegénység egyik legfőbb meghatározójának tekinthető. Az alábbi táblázat a sajóbábonyi állandó népesség jövedelmi helyzetét mutatja be az SZJA adófizetők száma szerint. Látható, hogy az SZJA adófizetők száma kis mértékben növekedett az elmúlt években, ami a népesség korösszetételével is összefüggésben állhat. Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók száma csökkent az elmúlt években, ami az állandó népesség jövedelmi helyzetének javulására utalhat városunkban. Ebből következtethető, hogy többen el tudtak helyezkedni a munkaerő-piacon.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A városban élők foglalkoztatási helyzete kedvező. A település határában kialakított Ipari Parkban a jó megközelíthetőségnek köszönhetően számos vállalkozás telepedett le, munkát biztosítva a településen élő lakosság számára. A helyi szolgáltatás mindkét nem esetében kismértékű foglalkoztatást biztosít.

Az aktív korú lakosság egy része a helyi Ipari Parkban, míg másik része a környező településekre, illetve Miskolcra jár el munkavállalás céljából.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

A városban élők foglalkoztatási helyzete kedvező. A település határában kialakított Ipari Parkban a jó megközelíthetőségnek köszönhetően számos vállalkozás telepedett le, munkát biztosítva a településen élő lakosság számára. A helyi szolgáltatás mindkét nem esetében foglalkoztatást biztosít.

Az aktív korú lakosság egy része a helyi Ipari Parkban, míg másik része a környező településekre, illetve Miskolcra jár el munkavállalás céljából.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	8,80	6,89	7,85%
2018	7,11	6,86	6,99%
2019	8,44	7,71	8,08%
2020	8,00	9,90	8,95%
2021	8,37	9,50	8,94%
2022	8,00	10,60	9,30%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

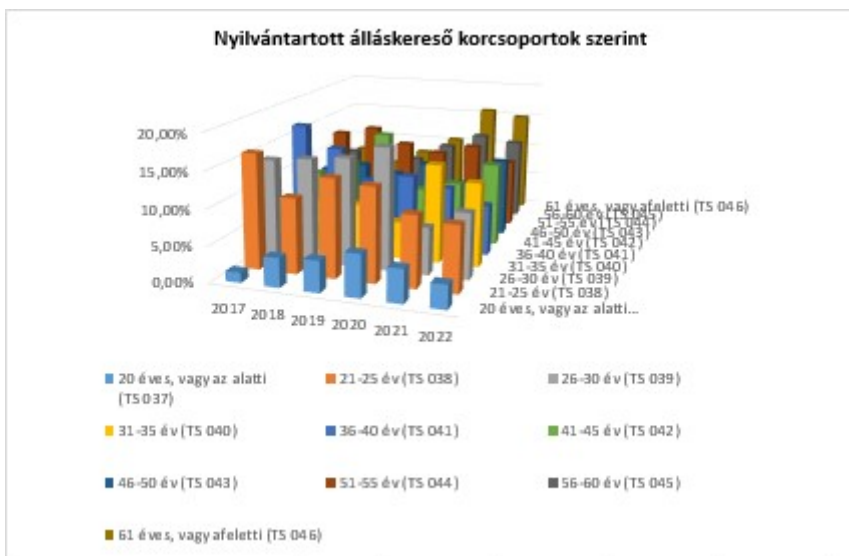
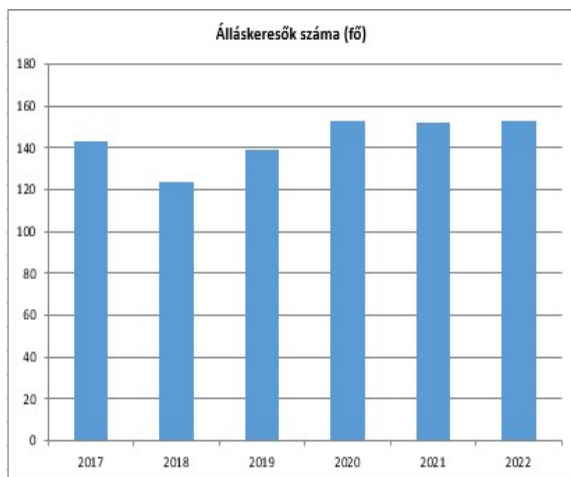
A táblázat alapján látható, hogy az elmúlt időszakban nőtt a munkanélküliek száma, jelentősebb növekedés a nők körében mutatkozik.

A mutatkozó növekedés utalhat a pályakezdő fiatalok nehezebb munkaerő-piaci helyzetére. Napjainkban a fiatalok egyre tovább vesznek részt az oktatásban, és egyre később lépnek be a munkaerő-piacra. Pályakezdőként a tapasztalat hiánya is jelenthet problémát az elhelyezkedés során. A 2019-re bekövetkezett negatív változás a férfiak arányánál valószínűleg tükrözi a koronavírus járvány következményeit, hiszen a járvány idején munkahelyek szűntek meg.

A nyugdíjazás előtt álló idős álláskeresők helyzete is nehéz. Életkoruk miatt a munkáltatók sokszor nem szívesen alkalmazzák őket, gyakrabban küzdhetnek egészségi problémákkal, ami tovább nehezíti álláskeresési törekvéseiket.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
		Fő összesen	143	124	139	153	152
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	2,00	5,00	6,00	9,00	7,00	5,00
	%	1,40%	4,03%	4,32%	5,88%	4,61%	3,27%
21-25 év (TS 038)	Fő	23,00	13,00	19,00	20,00	15,00	14,00
	%	16,08%	10,48%	13,67%	13,07%	9,87%	9,15%
26-30 év (TS 039)	Fő	20,00	18,00	21,00	26,00	10,00	14,00
	%	13,99%	14,52%	15,11%	16,99%	6,58%	9,15%
31-35 év (TS 040)	Fő	10,00	9,00	10,00	8,00	21,00	18,00
	%	6,99%	7,26%	7,19%	5,23%	13,82%	11,76%
36-40 év (TS 041)	Fő	24,00	17,00	13,00	16,00	14,00	11,00
	%	16,78%	13,71%	9,35%	10,46%	9,21%	7,19%
41-45 év (TS 042)	Fő	12,00	13,00	21,00	11,00	13,00	18,00
	%	8,39%	10,48%	15,11%	7,19%	8,55%	11,76%
46-50 év (TS 043)	Fő	11,00	11,00	11,00	15,00	11,00	17,00
	%	7,69%	8,87%	7,91%	9,80%	7,24%	11,11%
51-55 év (TS 044)	Fő	18,00	17,00	16,00	16,00	18,00	15,00
	%	12,59%	13,71%	11,51%	10,46%	11,84%	9,80%
56-60 év (TS 045)	Fő	12,00	14,00	11,00	16,00	19,00	18,00
	%	8,39%	11,29%	7,91%	10,46%	12,50%	11,76%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	11,00	7,00	11,00	16,00	24,00	23,00
	%	7,69%	5,65%	7,91%	10,46%	15,79%	15,03%

Forrás: TEIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

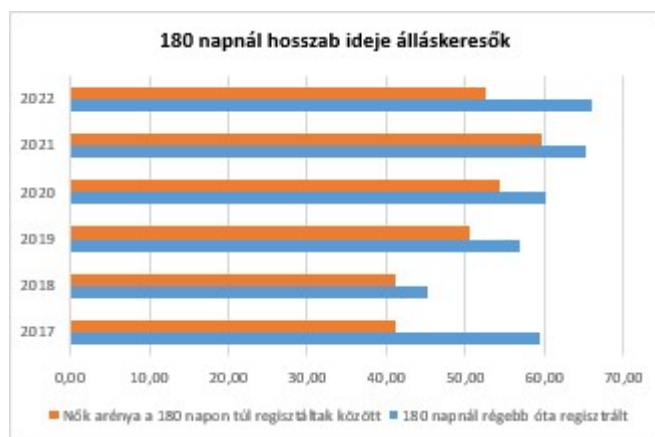
A nyilvántartott álláskeresők száma a különböző korcsoportokban kisebb hullámzást mutat jelentős eltérés nélkül. Nagyobb eltérés 2021-ben látható, ahol jelentős pozitív, illetve negatív változás mutatkozik az előző évhez képest.

A 61 év felettek száma növekedett a nyilvántartott álláskeresők körében.

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	59,44	41,18
2018	45,16	41,07
2019	56,83	50,63
2020	60,13	54,35
2021	65,13	59,60
2022	66,01	52,48

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

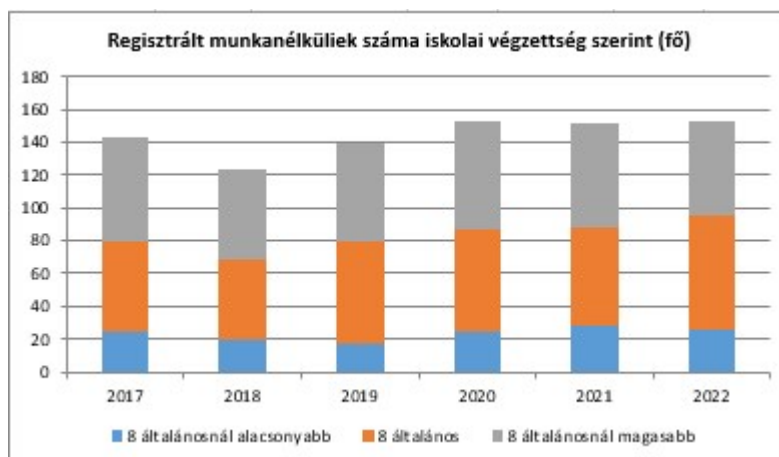

A tábla a munkanélküliek közt a 180 napnál hosszabb ideig nyilvántartott álláskeresők számának alakulását mutatja. Ez alapján látszik, hogy a 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya 2018-tól növekedést mutat. Ennek oka lehet, hogy kisgyermekes nők nehezebben tudnak elhelyezkedni a munkaerő-piacon.

b) alacsony iskolai végzettségük foglalkoztatottsága;

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	143	24	16,78%	56	39,16%	63	44,06%
2018	124	20	16,13%	49	39,52%	55	44,35%
2019	139	17	12,23%	63	45,32%	59	42,45%
2020	153	24	15,69%	63	41,18%	66	43,14%
2021	152	28	18,42%	60	39,47%	64	42,11%
2022	153	26	16,99%	70	45,75%	57	37,25%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az általános iskolát végzettek száma arányában nőtt, a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségűek száma csökkent, a 8 általánosnál alacsonyabb végzettséggel rendelkezők száma ingadozó. Ez ráirányítja a figyelmet a felnőttképzés fontosságára.

A regisztrált munkanélküliek között 2017-től 2022-ig megfigyelhető, hogy a legtöbb munkanélküli a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségűek közül kerül ki, ez átlagosan a nyilvántartott álláskereső 50 %-át jelenti.

Az alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatására közfoglalkoztatási program keretében van lehetőség.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	109	85
2018	73	72
2019	78	57
2020	59	45
2021	39	37
2022	32	35

Forrás: TEIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Településünkön a közfoglalkoztatásban részt vevők száma 2024. szeptemberében 28 fő. A közfoglalkoztatás célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen beilleszkedjen a munkaerő-piacra. Többnyire szakképesítést nem igénylő, kisegítő vagy segédmunkás munkakörben foglalkoztatja az önkormányzat elsősorban a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülőket, akik egyben tartós munkanélküliek is. Az önkormányzat alkalmaz közfoglalkoztatottakat, akik szükség esetén az intézményeknél segítséget nyújtanak. A munkanélküliek száma csökkentésének egyik lehetséges formája, hogy az önkormányzat a közfoglalkoztatásban rejlő lehetőséget maximálisan kihasználja. A hátrányos helyzetű emberek számára a közfoglalkoztatás jelenti az egyetlen megoldást hosszú távon.

A közfoglalkoztatottak száma folyamatosan csökken, ennek egyik oka, hogy el tudtak helyezkedni a munkaerő-piacon. Sajóbáonyban a foglalkoztatáspolitikai eszközök között a közfoglalkoztatás egyre kisebb.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Sajóbáony lakosságának a foglalkoztatáshoz való hozzáférése biztosított. A közlekedés a megyeszékhelyre és a környező településekre jó.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	143	18
2018	124	15
2019	139	16
2020	153	24
2021	152	15
2022	153	12

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és aránya az elmúlt években csökkent az összes álláskereső között, és 2022-ben már csak az összes nyilvántartott álláskereső 7,8 %-a volt pályakezdő. A pozitív változás arra utal, hogy településünkön a fiatalok kevésbé nehéz helyzetben vannak a munkaerőpiacon, ugyanakkor a statisztikák javulásához a nagyarányú külföldi munkavállalás is hozzájárulhat. A statisztikák alapján elmondható, hogy Sajóabony esetében a pályakezdők csoportja kevésbé nehéz helyzetben van a többi álláskeresőhöz képest, így nem képez markánsan esélyegyenlőségi célcsoportot.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A munkaerő-piaci integrációt térségünkben a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Miskolc Járási Munkaügyi Központ koordinálja. A munkanélküliek a Munkaügyi Központ által szervezett képzéseken vehetnek részt. A legtöbb képzés valamilyen szakma elsajátítására – szakács, vendéglátó előadó, szociális gondozó és ápoló, stb. – irányul.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A mélyszegénységben élők számát az aktív korúak ellátásában részesülők számának felhasználásával tudnánk megbecsülni. Az önkormányzat elsősorban az aktív korúak ellátásában, ezen belül is a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülőket alkalmazza a közfoglalkoztatás keretében intézményeiben.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Foglalkozási diszkriminációról nincs tudomásunk településünkön.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáférésének lehetőségei.

A digitális ismeretek megszerzésének és hozzáférésének lehetőségei településünkön korlátozott. Az általános iskolai képzés során évről évre egyre hangsúlyosabb szerepet kap a digitális eszközök alkalmazása, illetve a diákok informatikai ismereteinek bővítése. Az általános iskolai korosztály

körében elmondható, hogy minden lehetőség adott a digitális ismeretek megszerzésére, bővítésére, illetve az ehhez szükséges eszközökhöz való hozzáférésre.

A digitális szakadék elsősorban az idősebb korosztályhoz tartozók körében a legnagyobb a többségi társadalomhoz képest. Helyi szinten a Déryné Szabadidőközpont és Városi Könyvtár számítógép-állományának használati lehetősége is hozzájárul a digitális ismeretek bővítéséhez, az internet-használat elterjedéséhez.

Növekszik az online ügyintézés jelentősége, azaz egyre több ügyben egyre nagyobb mértékben kell használnunk az internetet, az online felületeket. Szinte minden korosztály körében sokan lehetnek, akik mindezzel kapcsolatban nem elég tájékozottak, illetve nem elég rutinosak. Az online ügyintézésrel kapcsolatos kompetenciafejlesztés tehát fontos feladat, ennek hiányában a most lemaradók a jövőben leszakadókká válhatnak a digitális világ gyors fejlődése miatt. Összességében a településen élők számára biztosított a hozzáférés a digitális ismeretek megszerzéséhez és az ahhoz szükséges eszközökhöz, de a további programok és fejlesztések szinte minden korcsoport tekintetében szükségesek lehetnek a jövőben.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerőpiaci szolgáltatásokat és az álláskeresők számára elérhető szolgáltatásokat. E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, ápolási díj, költségtérítés, nyugdíj előtti álláskeresői segély, gyermekek otthongondozási díja (hatáskör: Járási Hivatalnál). A települési támogatás keretén belül: lakásfenntartási támogatás, rendkívüli települési támogatás, temetési támogatás, szülési támogatás, tanszertámogatás.
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így lakásfenntartási támogatás, és rendkívüli települési támogatás.
- Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	143	8,50%	16	11,19%
2018	124	7,65%	15	12,10%
2019	139	8,75%	20	14,39%
2020	153	9,92%	19	12,42%
2021	152	8,63%	27	17,76%
2022	153	8,99%	27	17,65%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

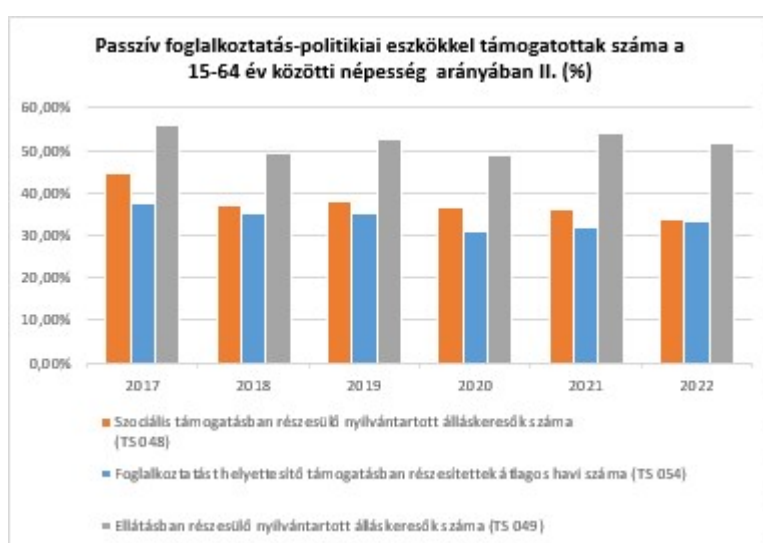

Az alábbi adatokból látható, hogy az utóbbi 3-4 évben nem változott a nyilvántartott álláskeresők aránya az aktív korú (15-64 év közötti) népesség körében, közülük az álláskeresési ellátásban részesülők aránya pedig az elmúlt 2-3 évben mutat növekedést. Az álláskeresők 17,65 %-a részesül álláskeresési ellátásban. Ez utalhat arra, hogy az álláskeresési ellátásra való jogosultság feltételeinek az álláskeresők nagy arányban nem felelnek meg.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	64	44,76%	54	37,64%	80	55,94%
2018	46	37,10%	44	35,31%	61	49,19%
2019	53	38,13%	49	35,33%	73	52,52%
2020	56	36,60%	47	30,95%	75	49,02%
2021	55	36,18%	49	31,95%	82	53,95%
2022	52	33,99%	51	33,56%	79	51,63%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A szociális támogatásban részesülő álláskeresők aránya 2018 után növekvő tendenciát mutatott, ezután stagnált. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (FHT-ban) részesülők aránya kis mértékben változott 2017-től negatív irányba. Az ellátásban részesülők arányában is növekedést láthatunk. Összességében jelenleg növekedés látható a passzív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak arányában. Amennyiben az álláskereső nem tesz eleget az igénybevétel feltételeinek, vagy nem felel meg minden jogosultsági kritériumnak, úgy az ellátástól könnyen eleshet. Fontos, hogy az álláskereső folyamatosan együttműködjön a járási hivatal foglalkoztatási osztályával.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	8
2018	8
2019	7
2020	10
2021	9
2022	10

Forrás: TeIR, KSH

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők száma alacsony városunkban, bár kismértékben növekedett az elmúlt években. Ez arra utalhat, hogy a foglalkoztatást helyettesítő támogatás az az ellátási forma, melyben sokan részesülnek, és kevés olyan rászoruló van Sajóbáonyban, aki egészségkárosodása vagy gyermekének felügyelete miatt nem tud elhelyezkedni a munkaerőpiacon.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

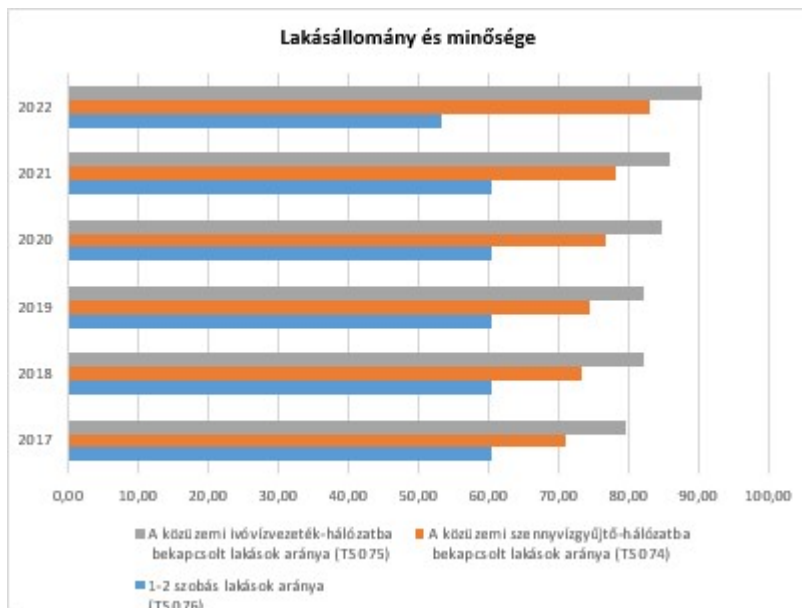
E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	1139	0	0,00	60,49	70,94	79,72
2018	1139	0	0,00	60,49	73,49	82,09
2019	1139	0	0,00	60,49	74,45	82,09
2020	1139	0	0,00	60,49	76,82	84,81
2021	1139	0	0,00	60,49	78,31	86,04
2022	1082	0	0,00	53,33	83,09	90,39

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A város lakásellátása egy-, és több lakásos formában, egy-, és többszintes megoldásban, önkormányzati, magán és társas tulajdonban működnek.

Sajóbáony Város Önkormányzata Képviselő-testülete támogatja az első lakáshoz jutó fiatalokat. A támogatás kamatmentes és vissza nem térítendő kölcsön formájában kerül megállapításra, melynek összege 800.000 Ft.

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2017	1 139	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	1 139	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	1 139	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	1 139	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	1 139	n.a.	23	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	1 082	n.a.	26	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Sajóbábony Város Önkormányzata 26 önkormányzati bérlakással rendelkezik. Ezek a lakások komfort valamint félkomfort fokozatúak, hozzájutásukhoz pályázati eljárás keretein belül van lehetőség, a pályázat eredményeként határozatlan vagy határozott időre kötött szerződés jön létre a bérbeadó és a bérlő között.

Sajóbábony Város Önkormányzata „Esély otthon létrehozása Sajóbábony népességmegtartó képességének javítására” (EFOP – 1.2.11-16-2017-00030) pályázat keretében 14 db bérlakást alakított ki 2019-ben. A lakhatási támogatásra pályázatot nyújthat be:

- aki a pályázat benyújtásakor elmúlt 18 éves, de lakhatási lehetőség igénybevételének végéig nem tölti be a 35. életévét,
- hiányszakmával rendelkezik,
- vállalja, hogy életvitelszerűen, lakcímmel rendelkezve Sajóbábonyban marad a folyósítás lezárását követő minimum 2 évig,
- vállalja, hogy a projekt programjaiban aktívan részt vesz, önkéntes tevékenységet végez a település rendezvényein, részt vesz a település közttereinek, virágos ágyásainak szépítésben, gondozásában.

Egy fiatal, vagy pár, illetve család legfeljebb 4 éven keresztül lehet lakója a projekt keretében felújított ingatlanok. A kiválasztott bérlőnek a lakhatásért nem kell lakbért fizetnie, csak az általa használt bérlemény rezsiköltségének, közös költségének megfizetésére köteles.

Sajóbábony Város Önkormányzata Képviselő-testülete 2022-ben döntött az önkormányzat tulajdonában lévő Sajóbábony, Széchenyi út 3. szám alatt lévő ingatlanon 12 db önkormányzati bérlakások kialakításáról. 6 db lakás értékesítésre került, 5 db lakás pedig bérbeadásra.

b) szociális lakhatás

A rendszerváltás óta lezajlott lakásprivatizáció következtében szinte teljes egészében megszűntek az állami és önkormányzati – olcsóbb lakások, albérletek, munkásszállók. Ennek következtében szinte kizárólag piaci alapon lehet lakáshoz, vagy bérlakáshoz jutni. E következménye, valamint a közüzemi díjak emelkedése egyfajta a hajléktalanság irányában mutató lejtőt képeznek, elsősorban az alacsony jövedelmű esetleg munkanélküli vagy más okból szociális segítségre szoruló családok vagy egyének számára, hajléktalanságot válthat ki az egyén vagy család életében is, váratlan krízishelyzet, betegség, életvitelváltás, vállalkozás sikertelensége, elemi kár, devizahitel emelkedése, munkahelye elvesztése, stb.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Egyéb nem lakás céljára szolgáló ingatlanok nincsenek településünkön.

e) lakhatást segítő támogatások

A szociálisan rászorulóknak esetében lakásfenntartási támogatási rendszer működik, mely a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásainak viseléséhez nyújtott hozzájárulás.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	191	1 629
2018	79	2 138
2019	56	2 165
2020	464	1 604
2021	534	1 586
2022	568	1 644

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

Eladósodottságról nincs információ.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Nem áll rendelkezésre adat a külterületi lakások közműellátásáról.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Nem releváns.

b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

Nem releváns.

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Nem releváns.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	2	0	0	1	114	27,21
2018	2	0	0	1	149	26,58
2019	2	0	0	1	149	21,85
2020	2	0	0	1	142	22,09
2021	2	0	0	1	150	18,21
2022	2	0	0	1	140	11,90

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen két orvos látja el a háziorvosi szolgálatot. A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők számánál nem látható jelentős ingadozás, az ápolási díjban részesítettek számánál visszaesés látható.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A mély szegénységben élők általában nem vesznek részt a szűrőprogramokon, intézkedési tervet lehet erre létrehozni.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és rehabilitációs ellátást a nevelési - oktatási intézmények keretén belül kell megoldani.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Településünkön a közétkeztetést az önkormányzat működtetésében lévő Sajóbábonyi Szivárvány Óvoda Konyhája látja el. A közétkeztetési konyha által nyújtott szolgáltatás megfelel az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 50. § (3) bekezdésének, mely szerint a közétkeztetésben – különös tekintettel az egészségügyi, szociális és gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésre – az élettani szükségleteknek megfelelő minőségű és tápértékű étkeztetést kell biztosítani.

Az élettani szükségleteknek megfelelő étrend biztosításához a táplálkozás-egészségügyi előírások kidolgozása – törvényi előírás és a kormány kijelölése alapján az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézet (OÉTI) feladata.

A konyha ezen ajánlás figyelembe vételével biztosítja az egyes ellátotti csoportok részére az étkezést.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az Önkormányzat igyekszik gondoskodni a település lakossága egészséges életfeltételeinek biztosításáról. Ehhez az önkormányzati tulajdonban lévő sportlétesítmények a lakosság számára minél szélesebb körű hozzáféréssel biztosítja. Rendelkezésre áll egy kültéri konditerem is a sportolni vágyóknak.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociális szolgáltatások keretén belül a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások közül településünkön a lakosságszám alapján az önkormányzat köteles biztosítani:

- étkeztetést
- házi segítségnyújtást
- családsegítést

A gyermekek napközbeni ellátása az óvodában, bölcsődében és iskolában biztosított.

g) drogprevenációs szolgáltatások;

Drogprevenációs előadást a helyi általános iskolában tart a rendőrség az intézmény igényeinek figyelembe vételével.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A szociális és egészségügyi szolgáltatások nyújtásakor településünkön nem sérül az egyenlő bánásmód követelménye.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A szociális és egészségügyi ellátórendszeren belül pozitív diszkrimináció nem érvényesül településünkön.

A „3.6.2. számú táblázat - Népkonyhán kiosztott ételadagok száma” című táblázathoz nincs releváns adatunk.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2022)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
1	igen	1 897	1
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

A közösségi élet szinterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templom, a civil szervezetek. Településünk kedvező természeti adottságokkal, értékekkel rendelkezik.

A településen lehetőség nyílik a tartalmas és igényes művelődésre, kikapcsolódásra. A Déryné Szabadidőközpont és Városi Könyvtár programját, a lakossági igényeknek megfelelően alakítja. A zárt terek mellett jelentősek a közterületi rendezvények is. A rekreációs célú szabadterek között a közparkok, lakótelepi zöldterületek szerepelnek, de ide tartoznak az önkormányzat tulajdonában lévő nevelési intézmények kertjei is.

A helyi közéleti szerep növekedésének ösztönzésére a helyi média szolgál. A települési újság, a „Báboninfó”, amely eljut minden sajobábonyi háztartásba.

Alapvető cél az állampolgári elégedettség, a jó közérzet elérése, fenntartása.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A településen etnikai konfliktusok nincsenek.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Településünkön a helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai közül legjellemzőbb az intézmények, szervezetek anyagi támogatása, ruhagyűjtés a rászoruló családoknak.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A Sajóabonyi Roma Nemzetiségi Önkormányzat a roma nemzetiségi közösség kulturális örökségének ápolásával kapcsolatos feladatának ellátása érdekében a roma tanulók számára versmondó versenyt szervez, a sajobábonyi óvodába és bölcsődébe járó gyermekek részére mikulási teadélutánt szervez, részt vállal az Adventi rendezvénysorozat lebonyolításában.

e) helyi lakossági önszerveződések.

A településen több civil szervezet és egyesület alakult, amelyek többféle területen tevékenykednek. A Harmónia Életmód Egyesület, Kreatív Klub, Sajóabonyi Vegyész Sport Egyesület, Sajóabonyi Teke Sport Egyesület, Sajóabonyi Kertbarátkör Egyesület, Sajóabonyi Sportéletért Alapítvány, Sajóabonyi Deák Ferenc Általános Iskola Tanulóiért Alapítvány, Virágos Bábonnyért Civil Szervezet, Sajóabony Város Polgárőr Egyesület, Mozgásban Maradók Egyesülete.

Sajóbabony Város Önkormányzata minden évben pénzübeli támogatást nyújt az egyesületeknek és szervezeteknek.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Településünkön a 2019. október havi választások óta működik roma nemzetiségi önkormányzat. A Sajóbabonyi Roma Nemzetiségi önkormányzat a gyermekeknek tárgyutalmat ad szavalóverseny keretében, és igyekeznek együttműködni nem csak az önkormányzattal, de a helyi oktatási intézményekkel is. Céljuk a roma lakosság társadalmi felzárkóztatása.

További cél a település önkormányzatával jelenleg is tartó jó partneri viszony fenntartása.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas körükben a munkanélküliség	Közfoglalkoztatás szervezése
Aluliskolázottság	Felzárkóztatást segítő képzések szervezése
Egészségtudatosság hiánya	Települési egészségügyi szűrések népszerűsítése, felvilágosítás, prevenció programok

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

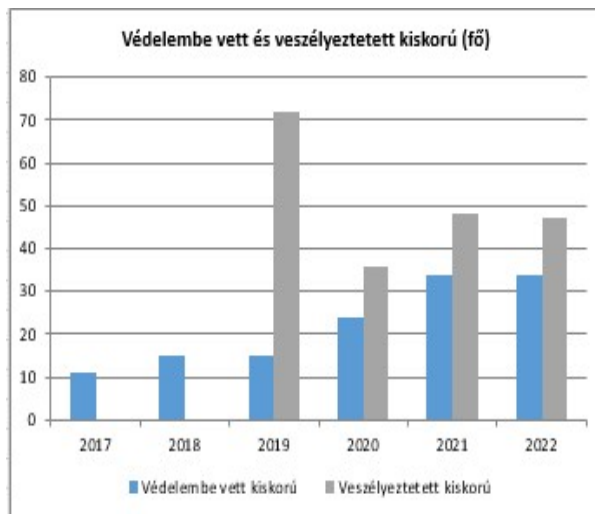
4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2. számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 315	1 358	2 673	49,20%	50,80%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			100	3,74%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	245	202	447	9,17%	7,56%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	51	28	79	1,91%	1,05%
Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok					

A 0-2 év közötti gyermekek mindössze 3,74 %-át teszik ki az állandó népességnek, a 14 év alattiak összesen 16,73 %-át, a 15-17 éves népesség aránya pedig 2,96 % az állandó népességben belül. Nemek szerint a 15 év alatti népességben a férfiak nagyobb arányban jelennek meg.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	11	n.a.
2018	15	n.a.
2019	15	72
2020	24	36
2021	34	48
2022	34	47

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A védelembe vett gyerekek száma nőtt, a veszélyeztetett kiskorúak száma az alapellátásban gondozottakat jelenti, melynek száma ingadozó.

- b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg.

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	269
2018	210
2019	220
2020	170
2021	170
2022	136

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

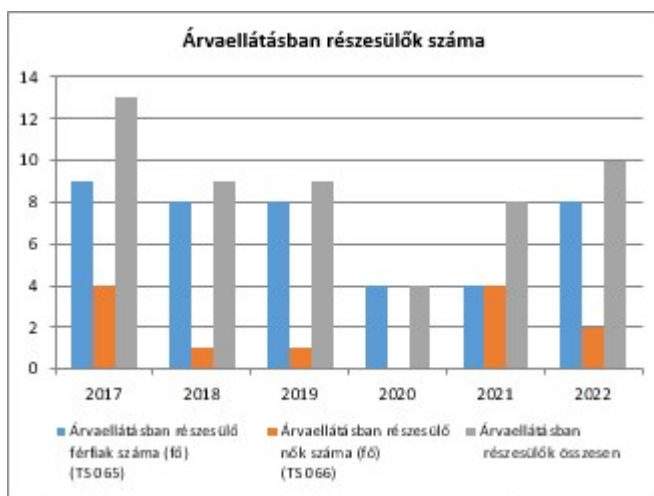
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma csökkent. Ennek oka, hogy a kérelmezők nem feleltek meg a jogszabályban előírt feltételeknek. Ez arra is utalhat, hogy a szülők elhelyezkedtek a munkaerő-piacon, ezért a jogszabályban előírt jövedelemhatárt meghaladta a család jövedelme.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Sajóbáony Város Önkormányzata a szociális rászorultságtól függő pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 4/2015. (II.18.) önkormányzati rendelet értelmében a sajóbáonyi állandó lakosú és életvitelszerűen Sajóbáonyban élő általános iskolai, középiskolai tanulóknak, és felsőoktatási intézményben nappali tagozaton tanuló diákok/hallgatók tanulmányaival járó anyagi terheinek enyhítésére tanszertámogatást biztosít.

Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	9	4	13
2018	8	1	9
2019	8	1	9
2020	4	0	4
2021	4	4	8
2022	8	2	10

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Sajóbáonyban az árvaeállításban részesülők száma a 2017-es adatokhoz képest csökkent, viszont 2021. évtől nőtt. Az árvaeállításban részesülők közt a férfiak száma magasabb. Elmondható, hogy városunkban nincsenek jelen nagy számban az árvaeállításban részesülők.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Sajóbáony Város Önkormányzata fenntartásában működő óvodában, bölcsődében, valamint a város közigazgatási területén az állami intézményfenntartó központ által fenntartott nevelési-oktatási intézménybe járó gyermekeknek az étkezési díjból az önkormányzat 100 %-os kedvezményt biztosít.

A „4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma” című táblázathoz nincs releváns adatunk.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

A településen magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek nincs.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

A településen nem releváns.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermek nincs.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	1	130	130,00
2018	1	130	130,00
2019	1	117	117,00
2020	1	128	128,00
2021	1	110	110,00
2022	1	130	130,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Sajóbabonyban egy területi védőnői körzet van. A védőnői tevékenység specifikuma, hogy munkája során a lakosság szélesebb rétegeivel van kapcsolata. A védőnő először a tanácsadón találkozik a várandós anyákkal, és azt követően folyamatosan tartja velük a kapcsolatot. Cél a várandósság időszakának, majd a megszületett csecsemő fejlődésének figyelemmel kísérése. Családlátogatása során a gyermekes anyukák fordulnak hozzá problémáikkal. Sokszor elég egy megerősítő beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal orvoshoz forduljanak.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Sajóbáonyban az egészségügyi alapellátást két házi orvos látja el. Gyermekorvos nincs a településen. A fogorvosi alapellátás biztosított, egy fogszakorvos látja el a feladatokat, aki végzi az iskolafogászattal kapcsolatos teendőket is.

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	2	0	0	n.a.	n.a.
2018	2	0	0	n.a.	n.a.
2019	2	0	0	n.a.	n.a.
2020	2	0	0	n.a.	n.a.
2021	2	0	0	n.a.	n.a.
2022	2	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A TOP-1.4.1-16-BO1 – „Bölcsőde létesítése Sajóbáony Városban” című pályázatnak köszönhetően elkészült egy 24 fős, kétcsoportos bölcsőde, amelyet 2021-től birtokba vehettek a gyermekek.

Az óvodai nevelő, fejlesztő munkát a helyi pedagógiai program alapján valósítják meg. Az év eleji fejlettségi szint mérése alapján, amely minden gyermeknél elvégzésre kerül, egyénre szabottan végzik a gyermekek fejlesztését. Az óvodás gyermek legfontosabb tevékenységébe, a játékba integrálva számos érdekes tevékenység lehetőségét kínálják fel óvodásoknak, melyeken keresztül szocializálódnak, fejlődik az értelmi képességük, készségeik. A tevékenységekbe ágyazott fejlesztések során bővülnek ismereteik, tapasztalatokat szereznek.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A sajobábonyi gyermekjóléti alapellátás célja a gyermek érdekeit védő speciális, személyes, szociális szolgáltatás biztosítása, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A gyermekjóléti szolgálat - összehangolva más gyermekeket ellátó intézményekkel illetve szolgáltatásokkal – szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez.

A prevenció érdekében a szolgálat megpróbál még a veszélyeztetettség kialakulása előtt kapcsolatba lépni a családdal, kideríteni a kialakuló probléma okát és segítséget nyújtani annak megoldásához. Ez szűkebb értelemben azt jelenti, hogy saját kompetencia határait nem átlépve vagy saját maga veszi gondozásba a családot, vagy segít igénybe venni más szak-, speciális-, vagy egyéb ellátást, amely megoldást nyújthat a probléma kezelésében.

A gyermekjóléti szolgálat munkája során mindig a gyermek minden felett álló érdekeit tartja szem előtt, vagyis a szülő problémái ebben az esetben másodlagosak.

Amennyiben az előzőekben röviden vázolt tevékenység nem vezet eredményre, a gyermekjóléti szolgálat javaslatot tesz a gyermek védelembevételére. Ez azt jelenti, hogy a veszélyeztetettség indokait figyelembe véve határozattal védelembé veszik a gyermeket és a probléma megoldása érdekében magatartási szabályokat állapítanak meg - hatóságként – mind a gyermek, mind a szülő részére. Ennek érdekében tárgyalást tartanak, amelyre minden olyan érintettet meghívnak, aki a gyermek érdekében tevékenykedett, illetve tevékenykedhet. Amennyiben a védelembé vételi eljárás nem vezet eredményre a gyermekjóléti szolgálat javaslatot tehet a gyermek állami gondoskodásba vételére.

A gyermekjóléti szolgáltatást főként anyagi, megélhetési gondokkal küzdő szülők veszik igénybe, másként fogalmazva a kliensek ezt hozzák eredendő problémaként, anyagi gondjaikkal magyarázzák életviteli problémájukat. Segítségként szinte kizárólag az egyszeri nagyobb összegű anyagi hozzájárulást értékelnék, de erre a szolgálatnak nincs lehetősége.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

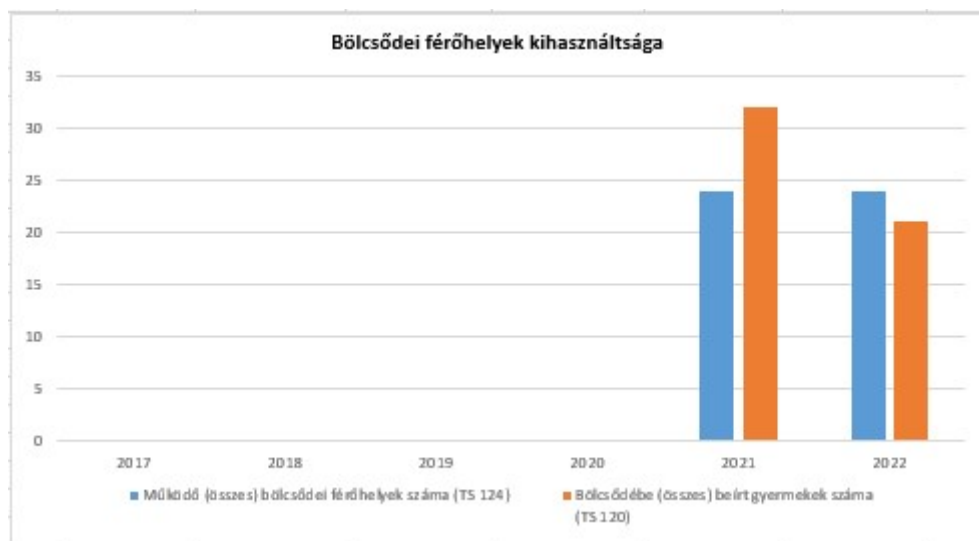
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	24	32
2022	24	21

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	n.a.	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	0	0	n.a.	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	0	7	n.a.	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	0	7	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	0	0	n.a.	24	32
2022	0	0	0	0	0	n.a.	24	21

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A településen 2021-től működik bölcsőde, eddig minibölcsődét tudtak igénybe venni a kisgyermekes szülők Sajóabonyban. Az adatokból látszik, hogy több volt a bölcsődébe beíratott gyermekek száma 2021-ben, mint amennyi a férőhely. Ez a szám a gyermekek cseréje miatt magas, mivel időközben elmentek a gyermekek a bölcsődéből, és helyettük új gyerekeket írtak be.

f) gyermekvédelem;

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat. Mind a szakmai, mind pedig a személyes kapcsolat elősegíti a rugalmas, a gyermekek érdekeit szem előtt tartó közös munkát.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A krízishelyzetben a gyermekek, vagy szüleik által igénybe vehető szolgáltatások személyes gondoskodást nyújtó intézmények Miskolc településen biztosítottak, így gyermekek átmeneti otthona, anyaothton, szociális válsághelyzetbe került várandós anyák gondozása.

Sajóbábony Város Önkormányzata elsősorban pénzügyi támogatás formájában igyekszik segíteni a településen élő, krízishelyzetbe került családokat.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A diákok tanórán kívül eltöltött ideje a „szabadidő”. Ez a kifejezés nem a legszerencsésebb, hiszen napjaink rohanó világában ennek, az iskolán kívül eltöltött időnek nagy részét a házi feladatok elkészítése, a következő napra való felkészülés, valamint a különórákon való részvétel tölti ki. Ez nem meglepő, mivel a továbbtanulás szempontjából a diáknak érdeke az egész napos tanulás, minden előnyével és hátrányával együtt.

A városban élő gyermekek számára a közoktatási intézményrendszeren valamint a Családsegítő Szolgálat által szervezett programokon keresztül elérhetőek az egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programok.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés, melyet az Önkormányzat iskolaévben biztosít az óvodákban, bölcsődében és az általános iskolában. Az egészséges táplálkozás feltételeit a főzőkonyha szakképzett élelmezésvezetője biztosítja.

A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés. Az óvodás, bölcsődés és általános iskolás gyermekek térítésmentesen részesülnek étkeztetésben.

A településen a hétvégi étkeztetés nem, azonban a szünidei gyermekétkeztetés megoldott.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

A településen nincs megkülönböztetés az eltérő kultúrájú, vagy hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok szervezésében.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A szolgáltatások nyújtásakor településünkön nem sérül az egyenlő bánásmód követelménye.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

A Gyermekjóléti Szolgálat esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a hátrányos helyzetbe került gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből, elhelyezési és felülvizsgálati tárgyalásokon való részvételből, szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozásából és eseti gondozásból áll.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai

ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

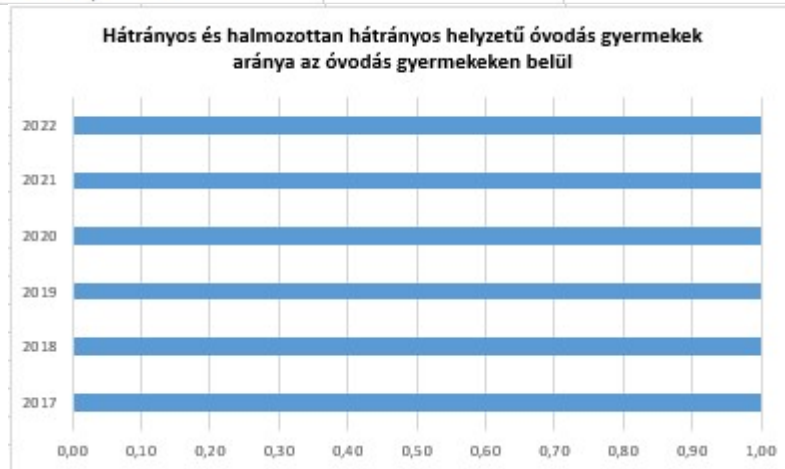
Az óvodai nevelő, fejlesztő munkát a helyi pedagógiai program alapján valósítják meg. Az év eleji fejlettségi szint mérése alapján, amely minden gyermeknél elvégzésre kerül, egyénre szabottan végzik a gyermekek fejlesztését. Az óvodás gyermek legfontosabb tevékenységébe, a játékba integrálva számos érdekes tevékenység lehetőségét kínálják fel óvodásoknak, melyeken keresztül szocializálódnak, fejlődik az értelmi képességük, készségeik. A tevékenységekbe ágyazott fejlesztések során bővülnek ismereteik, tapasztalatokat szereznek.

Az Nkntv. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet. A gyermek, tanuló integrált vagy speciális intézményi keretek között történő nevelését, oktatását a szakértői bizottság által kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani. Az ezzel ellentétes gyakorlat jogsértő mind a Nkntv., mind pedig az egyenlő bánásmód követelményét tekintve.

Településünkön az SNI gyermekek többi gyermekkel való együttnevelésének, oktatásának feltételei adottak.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	117	57	48,72
2018	113	45	39,82
2019	94	29	30,85
2020	101	28	27,75
2021	79	22	27,85
2022	85	21	24,74

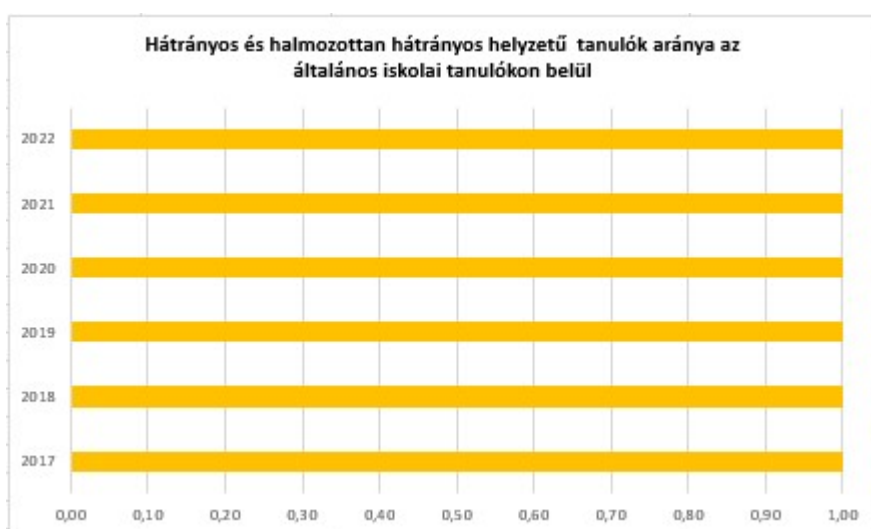
Forrás: TeIR, KSH Tstar

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma 2017-től csökkent. Az óvodába beíratott gyermekek számához viszonyítva az arányuk 24-49% között mozog.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	87	72,50
2018	n.a.	87	66,92
2019	n.a.	75	53,19
2020	n.a.	61	42,96
2021	n.a.	61	43,88
2022	132	61	46,21

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

A fenti táblázat a Sajóbábonyi Deák Ferenc Általános Iskola adatait tartalmazza 2022. évre vonatkozóan. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma 2022. évben az általános iskolai tanulók számának közel a felét teszik ki.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanuló számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	27	24	0	n.a.
2022	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A „hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű a középszintű oktatásban” című táblázathoz 2021. évi adat áll rendelkezésre, melyből látható, hogy a középszintű oktatásban hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók száma alacsony.

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	184	51
2018	195	31
2019	145	48
2020	113	30
2021	143	29
2022	119	13

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A hátrányos helyzetű gyermekek száma magas a településen, ez a szülők alacsony iskolai végzettsége és alacsony foglalkoztatása miatt állapítható meg. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma viszont alacsony, és az elmúlt években csökkent.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

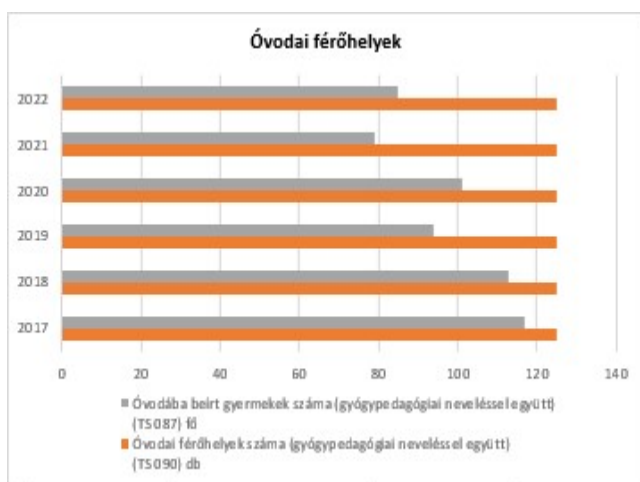
4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)		
ÓVODAI ELLÁTOTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	2	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	3	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	125	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	5	
Az óvoda nyitvatartási ideje [...h-tól ...h-ig]:	06.00	16.45
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	15	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	10	1
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	10	1
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	5	0
Kiegészítő személyzet	0	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	n.a.	5	125	2	117	n.a.	n.a.	23
2018	n.a.	5	125	2	113	n.a.	n.a.	23
2019	n.a.	5	125	2	94	n.a.	n.a.	19
2020	n.a.	5	125	2	101	n.a.	n.a.	20
2021	110	5	125	2	79	n.a.	n.a.	16
2022	130	5	125	2	85	n.a.	n.a.	17

Az óvodai nevelő, fejlesztő munkát a helyi pedagógiai program alapján valósítják meg. Az év eleji fejlettségi szint mérése alapján, amely minden gyermeknél elvégzésre kerül, egyénre szabottan végzik a gyermekek fejlesztését. Az óvodás gyermek legfontosabb tevékenységébe, a játékba integrálva számos érdekes tevékenység lehetőségét kínálják fel óvodásoknak, melyeken keresztül szocializálódnak, fejlődik az értelmi képességük, készségeik. A tevékenységekbe ágyazott fejlesztések során bővülnek ismereteik, tapasztalatokat szereznek.

Az Nkntv. 47. §-a alapján sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók neveléséről, iskolai felkészítéséről a szakértői bizottság szakértői véleménye szerint kell gondoskodnia az óvodának, iskolának. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelése, a tanuló iskolai nevelése-oktatása, továbbá kollégiumi nevelése az e célra létrehozott gyógypedagógiai intézményben, konduktív pedagógiai intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, vagy a többi gyermekkel, tanulóval részben vagy egészben együtt történhet. A gyermek, tanuló integrált vagy speciális intézményi keretek között történő nevelését, oktatását a szakértői bizottság által kiadott véleményben foglalt állásfoglalás alapján lehet és kell biztosítani. Az ezzel ellentétes gyakorlat jogsértő mind a Nkntv., mind pedig az egyenlő bánásmód követelményét tekintve. Településünkön az SNI gyermekek többi gyermekkel való együttnevelésének, oktatásának feltételei adottak.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	8	1	15,00	0,83
2018	0	8	1	16,25	0,00
2019	0	9	1	15,67	0,00
2020	0	9	1	15,78	0,00
2021	0	8	1	17,38	2,16
2022	0	8	1	16,50	1,52

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az általános iskolai oktatásban elérhető a gyógypedagógiai foglalkozás.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	10
2018	10
2019	14
2020	11
2021	12
2022	12

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Évről évre csökken a 8. évfolyamot befejezettek száma a korai iskolaelhagyás miatt.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Hátrányos megkülönböztetésről és a gyermekek jogellenes elkülönítéséről nincsenek információk, az óvoda és iskolai intézmények, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi, továbbá a családsegítő szolgáltatások és juttatások segítik a hátrányos helyzetbe került és SNI gyermekek, gyermekes családok életkörülményeinek mielőbbi javulását és a gyermekek egészséges fejlődését, a gyermekek érdekeit és esélyegyenlőségét tartva szem előtt. A szükséges esetekben a gyermekek és tanulók megkapják a szükséges szakmai támogatást.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Településünkön egy általános iskola működik. Az itt tanulók eredményessége nem releváns.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

A Gyermekjóléti Szolgálat esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak fogyatékos gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből és eseti gondozásból áll, ami a fogyatékos gyermekek érdekeit, minőségibb életvitelét és fejlődését szolgálják.

Az óvodai nevelésben a HHH gyermekekkel nyugodt, fejlődésüket szolgáló környezetben foglalkoznak.

Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	233
2018	n.a.	n.a.	n.a.	191
2019	n.a.	n.a.	n.a.	117
2020	n.a.	n.a.	n.a.	96
2021	n.a.	n.a.	n.a.	85
2022	n.a.	n.a.	n.a.	90

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Korai iskola elhagyás	Ösztöndíj, támogatás a tanulmányok befejezésére

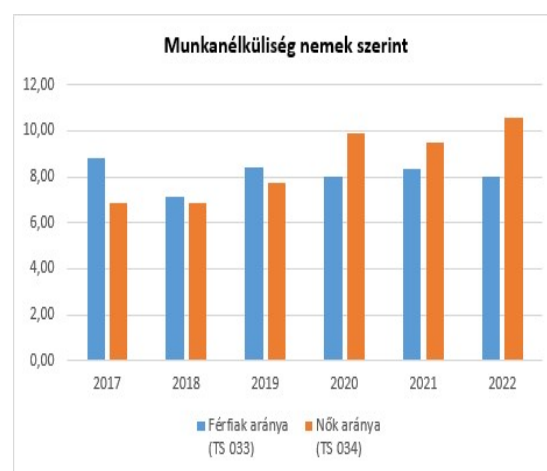
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Magyarországon a nők gazdasági aktivitása kisebb, mint a Nyugat-Európai országokban. A nők gazdasági aktivitását nagy mértékben befolyásolja társadalmi szerepvállalásuk. A nők gazdasági aktivitásának fontos befolyásoló tényezője a gyereknevelés. Míg a férfiak körében a gyereknevelés – lényegében függetlenül a gyerek korától – valamelyest növeli a munkavállalás valószínűségét, a kisiskolás korú gyereket nevelő nők aktivitása lényegesen alacsonyabb, mint az azonos tulajdonságokkal rendelkező gyerektelen vagy idősebb gyereket nevelő nőké, a gyereknevelés aktivitáscsökkentő hatása annál nagyobb, minél kisebb a gyerek. Befolyásolja a nők gazdasági aktivitását a gyermekek száma is, a három vagy több gyermek radikálisan csökkenti a nők gazdasági aktivitását. A gyereket egyedül nevelő nők inkább kívánják munkát vállalni, mint az azonos tulajdonságokkal rendelkező, s ugyanannyi és ugyanolyan korú gyereket nevelő, de párkapcsolatban élő nőtársaik.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	8,8	6,89	7,85%
2018	7,11	6,86	6,99%
2019	8,44	7,71	8,08%
2020	8	9,9	8,95%
2021	8,37	9,5	8,94%
2022	8	10,6	9,30%
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal			

Az adatokból látható, hogy a nyilvántartott álláskeresők aránya nők esetében magasabb, és növekvő tendenciát mutat.

A foglalkoztatottak számáról nincs adatunk. Országos adatok szerint a foglalkoztatott nők aránya kevesebb, mint a férfiaké. Ennek egyik oka, hogy a gyermekvállalás miatt több nő van az inaktívak között (GYES,GYED). A munkanélküliségbe lépő nők egy része nem állásvesztő, hanem korábban inaktív volt. Megállapítható az is, hogy a munkanélkülivé vált nők a férfiaknál kisebb eséllyel jutnak vissza a munkaerőpiacra, következésképpen az átlagosnál hosszabb időt töltenek munka nélkül, mint a férfiak.

További hátrány lehet a foglalkoztatásban a női nemhez tartozás, a gyermekvállalás és nevelés, különösen két életkori szakaszban, mégpedig a terhesség idején és a kisgyermeket nevelő anyák esetében, továbbá a már idősnek tartott 50 év felett munkanélkülivé váló nők csoportjában.

A felkínált munkalehetőségek esetében gond az is, hogy a kisgyermeket nevelő nők elsősorban az egyműszakos munkarendet biztosító munkahelyet keresik, ezt is a lakóhely közelében.

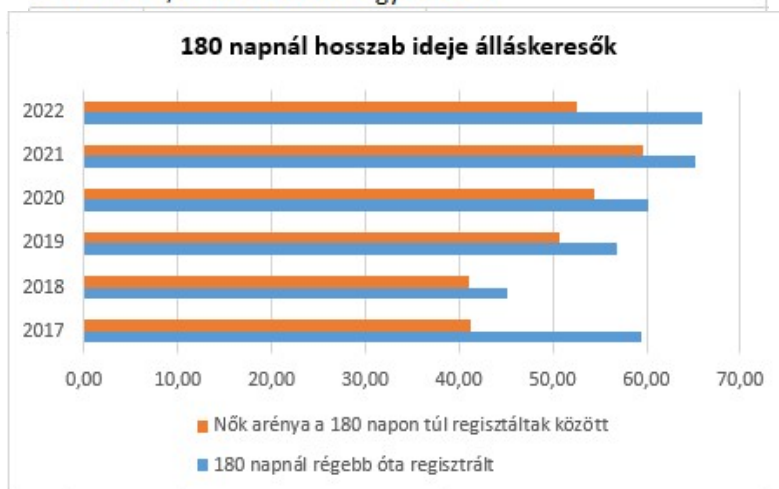
A két vagy több műszakos munkarendhez, de a kereskedelmi szolgáltatók nyitva tartásához képest is a gyermekintézmények napközben, szűk időtartamban fogadják a gyermekeket, illetve a gyermekgondozási idő alatt tanuló anyák esetében a legtöbb településen nincs olyan szolgáltatás, ami helyettesíti a szülőt, nagyszülőt az oktatás, konzultáció idején.

Ma már az tapasztalható, hogy a nők munkanélkülivé válás után nehezebben találnak újra állást, mint a férfiak, egy idő után felhagynak az álláskereséssel inaktívvá vagy eltartottá válnak.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	59,44	41,18
2018	45,16	41,07
2019	56,83	50,63
2020	60,13	54,35
2021	65,13	59,6
2022	66,01	52,48

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

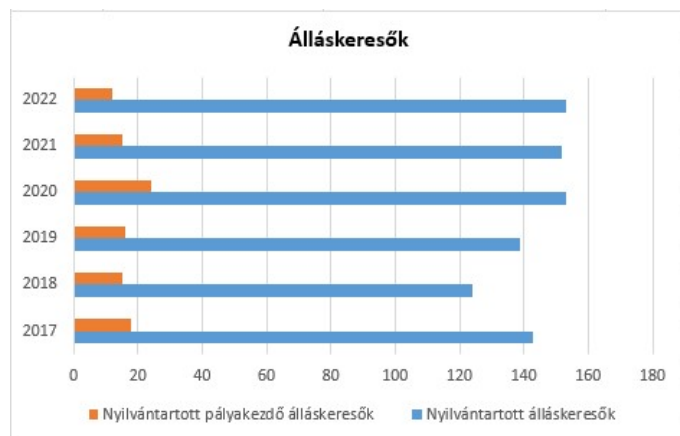

A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők körében a nők aránya 41-60 % között mozgott az elmúlt években. A 2021-es évben volt a legmagasabb, 59,6 % a nők aránya a 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők közt. Az előző évekhez képest ez jelentős növekedés. Ennek oka lehet, hogy a nőknek a gyermekek elhelyezését is meg kell oldani ahhoz, hogy visszatérjen a munkaerő-piacra. 2022. évre csökkenés látható.

Feltételezzük, hogy a koronavírus járvány okozta munkanélküliséghez nincs köze a romló adatoknak, hiszen 2019 év végén jelent meg a járvány hazánkban.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	143	18
2018	124	15
2019	139	16
2020	153	24
2021	152	15
2022	153	12

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat adataiból megállapítható, hogy 2021-ig a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma az összes nyilvántartott álláskeresők számához viszonyítva alig csökkent. A fiatalok a közeli nagyobb városban, Miskolcon vehetnek részt szakképzésben, amely megkönnyíti az elsődleges munkaerő-piaci elhelyezkedésüket.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Erre vonatkozó adattal nem rendelkezünk.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Megállapítható, hogy minél magasabb az iskolai végzettség, annál nagyobb az esély az elhelyezkedésre. A munkaerőpiacon az alacsony végzettségűek nem kapnak munkát, esélyük a közfoglalkoztatásban realizálódhat.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők esélyegyenlőségének sarkalatos kérdése „az egyenlő munkáért egyenlő bér” elvének érvényesülése.

Nehéz egyértelműen és hitelt érdemlően a hátrányos megkülönböztetést szignifikánsan kimutatni a bérezésben, mert tisztán értékelhető feltételek, teljesítmények nem igazán állnak rendelkezésre az összehasonlításhoz és ez, mint más előítélthez kapcsolódó megítélésben, itt is olyannyira szubjektívvé válhat, hogy eltorzíthatja a valóságot.

Az ellátásban részesülők között a férfiak és a nők megelőző átlagos keresete közel megegyezik, enyhe előnnyel a férfiak javára. Nyilvánvalóan ez a képzettségtől és a betöltött állasoktól nagymértékben függ, de mivelhogy a minimálbérré vannak leszorítva általában a dolgozók, így a különbség nem alakulhat ki. A közfoglalkoztatásban és a közszférában a bérek nem specifikusak.

Ugyanakkor a közfoglalkoztatásban kevesebb nőt alkalmaznak. A szellemi munkák területén viszont a nők vannak túlsúlyban, a fizikai munkák pedig a férfiak sajátja.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A családi, magánéletbeli feladatok és felelősségek általában egyoldalúan a nőket terhelik, mivel általában túlnyomórészt ők látják el a gyerekeket és az időseket, sőt, magukat a dolgozó vagy nem dolgozó férfiakat is.

Sajóbáonyban biztosított a gyermekek óvodai, bölcsődei, iskolai elhelyezése, amely elsősorban az anya munkavállalását segíti, de sok esetben a család szociális helyzete is indokolja a kisgyermek ellátását. Az intézményben a gyermekek részére a napi háromszori étkeztetés biztosított.

Sajóbáonyban 5 óvodai gyermekcsoport működik, helyhiány nincs, minden óvodáskorúnak biztosított az óvodai elhelyezése.

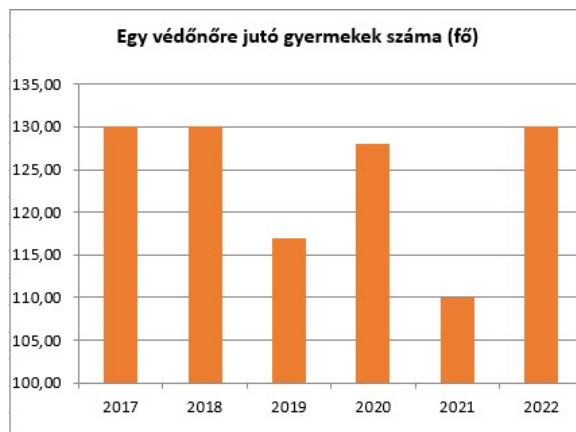
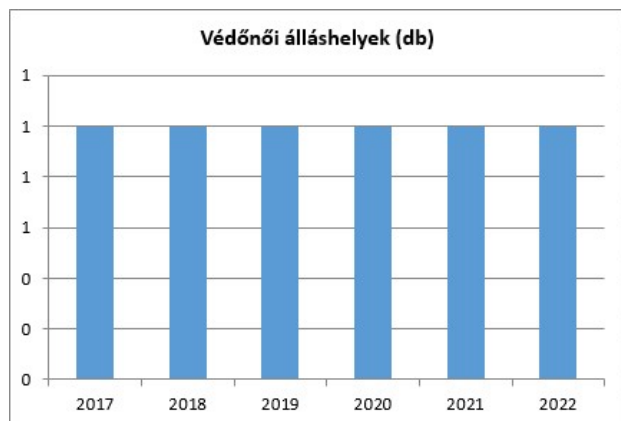
A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag (és jogilag is) ki vannak szolgáltatva. A gyermekintézmények rugalmatlan nyitva tartása nehezíti a munkavállalást. A közösségi szociális munka módszereinek bővítésével, önszolgáltató csoportok támogatásával csökkenthető a gyermeküket egyedül nevelő nők gazdasági kiszolgáltatottsága.

A rugalmas munkaidő, családbarát szolgáltatások tekintetében a munkáltatók elsősorban a gazdasági érdekeiket nézik és nem a humán szempontokat veszik figyelembe. Ez gyakran érthető is a gazdasági körülmények következtében.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	1	130	130
2018	1	130	130
2019	1	117	117
2020	1	128	128
2021	1	110	110
2022	1	130	130

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

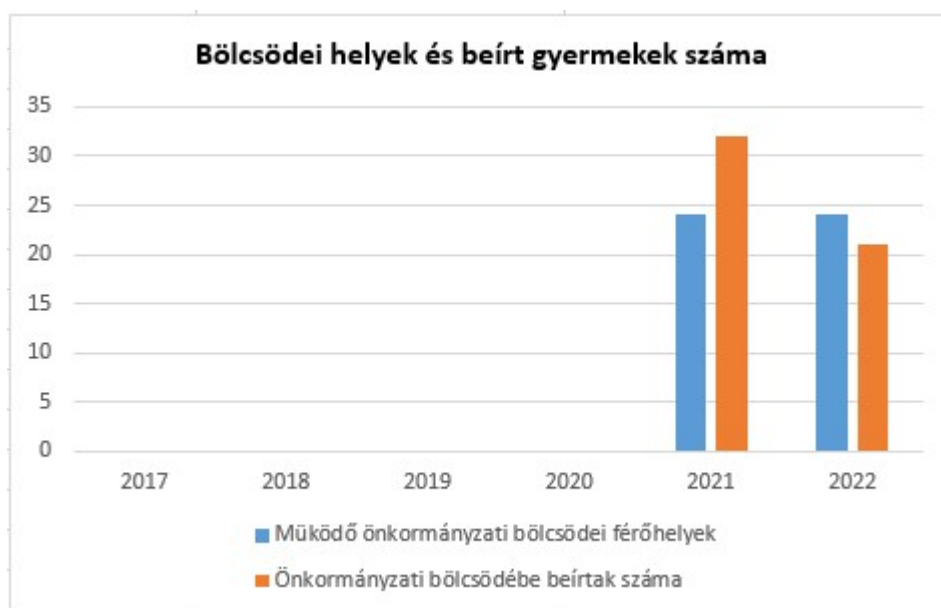

Sajóbáonyban egy területi védőnői körzet van. Az egy védőnőre jutó 0-3 év közötti gyermekek száma 110-130 fő között van átlagosan. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is, így a településen tisztában van a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból

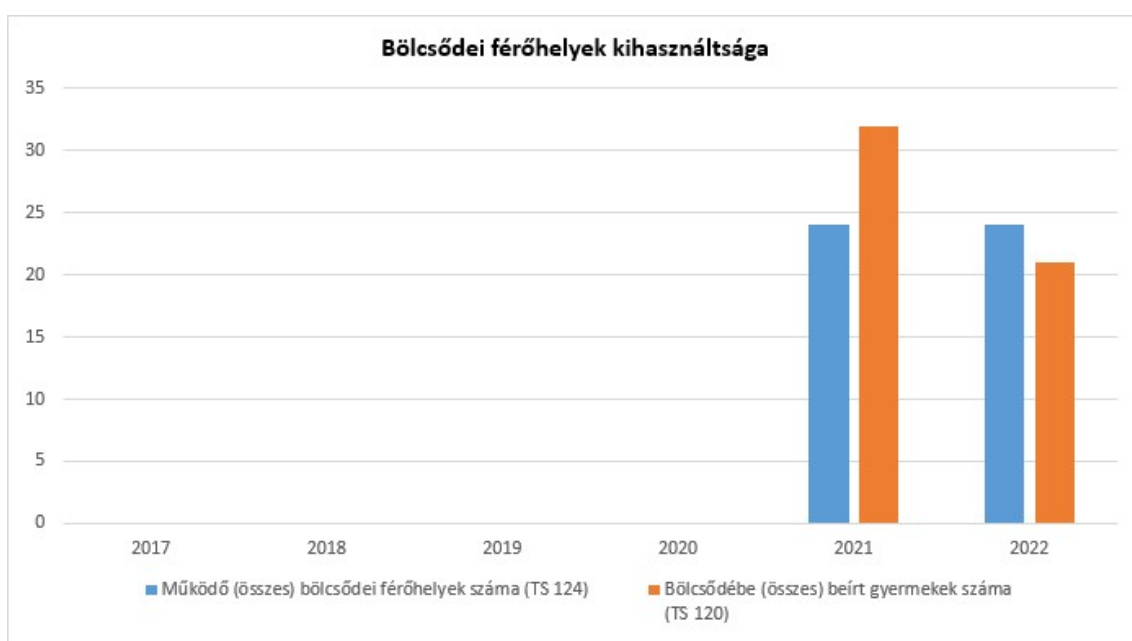
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	24	32
2022	24	21

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	n.a.	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	0	0	n.a.	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	0	7	n.a.	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	0	7	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	0	0	n.a.	24	32
2022	0	0	0	0	0	n.a.	24	21

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Sajóbáonyban bölcsődei ellátás 2021-től működik 24 férőhellyel, eddig minibölcsődét tudtak igénybe venni a kisgyermekes szülők. A munkaerő-piacra visszatérni szándékozó nők számára a bölcsőde, illetve azt követően az óvodai ellátás biztosít lehetőséget gyermekük napközbeni elhelyezésére.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyára és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői szolgálat tevékenységi körében realizálódik elsősorban. A szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyára és gyermekekre fokozott figyelmet fordít a városban a védőnő. Családtervezéssel kapcsolatban a serdülőkorban lévő gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor. Gyermerágyas asszonyok

részletes tájékoztatást kapnak a fogamzásgátlás széleskörű lehetőségéről, szükség esetén segítséget is a nőgyógyászhoz való eljutáshoz.

A leendő édesanyák számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadása megkezdődik már várandós korban a szülésfelkészítő tanfolyam keretében, egyéni beszélgetések, látogatások alkalmával, kezdve a szüléstől, szoptatástól a tápláláson, gyereknevelésen át.

Segítséget kapnak a szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében, szükség esetén az utánajárásban is.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

A településen a kapcsolati erőszak nem jellemző.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Sajóbábony településen anyaothton vagy családok átmeneti otthona nyújtotta elhelyezés nem áll rendelkezésre, az ilyen irányú szolgáltatás településhez legközelebb Miskolcon biztosított.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A 2019. októberi helyi önkormányzati választás után Sajóbábonyban a 7 fős képviselő-testületnek hat fő férfi, és 1 fő nő képviselő tagja van. A város jegyzője, az általános iskola igazgatója, és az óvoda vezetője, a bölcsőde vezetője nő, a szociális konyha vezetője férfi.

Városunkban egy férfi és egy női háziorvos dolgozik, három női asszisztenssel, egy védőnő, valamint két férfi fogorvos és két női fogászati asszisztens.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A leggyakrabban előforduló, a nőket helyi szinten foglalkoztató társadalmi problémák a munkanélküliség, alulképzettség, kismamák bezártság érzése, magányosság.

Jelenleg az ország településeire még nem, így Sajóbábonyra sem, jellemző, hogy a társadalmi problémákat nemek szerint értelmezik. A nemek eltérő szükségleteinek ismeretéhez - a foglalkoztatás, a közoktatás, a munkaerő-piaci képzés, a szociális ellátás, az áldozatvédelem terén - már bizonyos mértékig rendelkezésre állnak a nemekre érzékeny adatok, azonban nemek egyenlőségének érdekében a nők szükségleteinek teljes körű feltáráshoz és elismertetéséhez nélkülözhetetlen egy képzett és felkészült, a probléma iránt érzékeny, elkötelezett együttműködő szakember gárda kialakítása, partnerek hálózatának működése.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Elhelyezkedési nehézségek	Család-barát munkahelyek létrehozása

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya.

A demográfiai folyamat jellemzőit az alábbiakban foglalhatjuk össze:

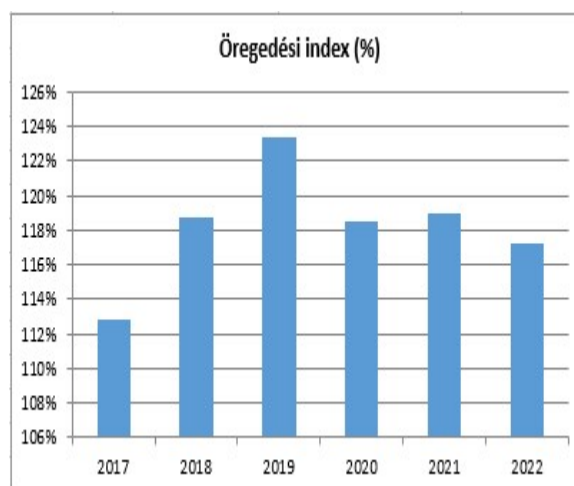
- növekszik az átlagéletkor,
- magasabb a középkorúak halandósága,
- nők hosszabb élettartama.

Az időskorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlak, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	500	443	112,87%
2018	519	437	118,76%
2019	527	427	123,42%
2020	538	454	118,50%
2021	513	431	119,03%
2022	524	447	117,23%

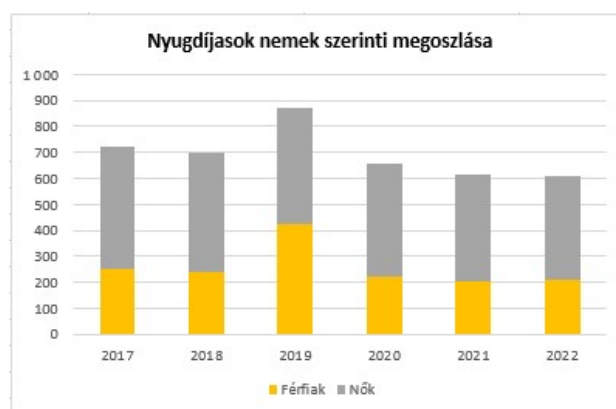
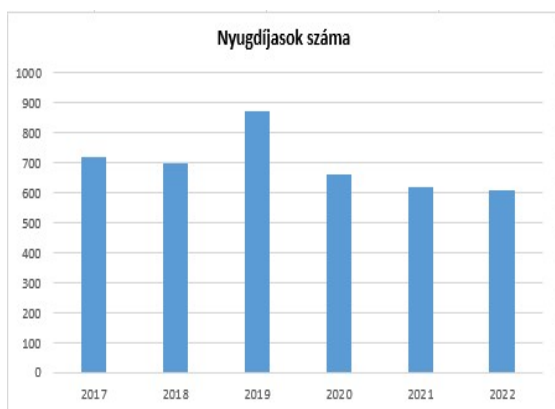
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, önkormányzati adatok

Az öregedési index jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi fő 65 év feletti lakos jut. A táblázat alapján látható, hogy ezek a számadatok előre vetítik a település fokozatos öregedését.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	249	472	721
2018	238	459	697
2019	424	447	871
2020	221	438	659
2021	206	412	618
2022	210	401	611

Forrás: TeIR, KSH Tstar

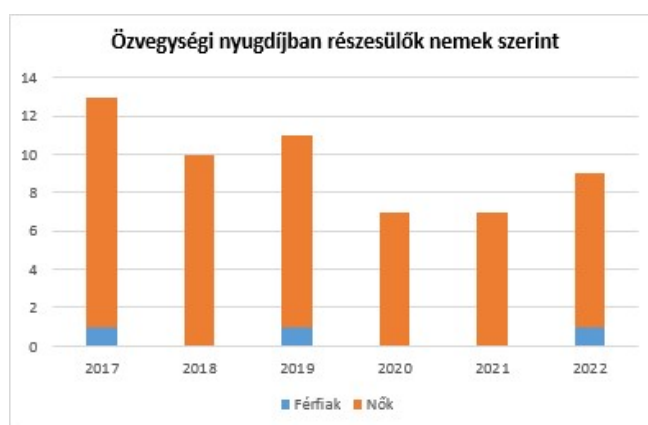
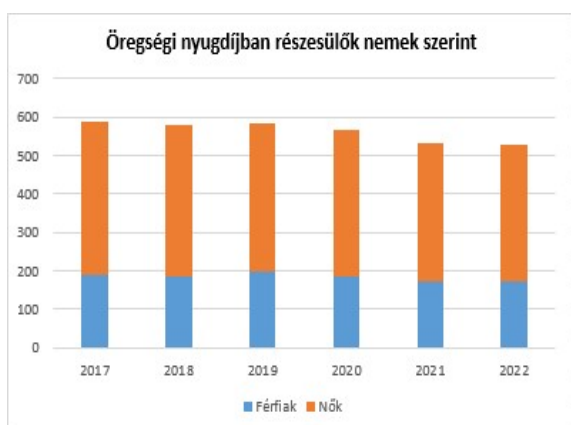
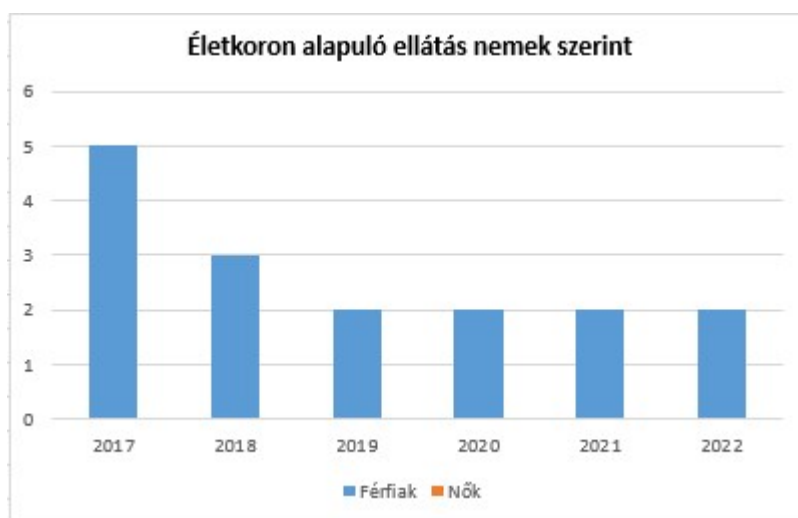

A 65 év feletti korosztály jövedelmének döntő hányadát a nyugdíj alkotja. Sajóabonyban a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak és nők száma egymással párhuzamosan csökkent az elmúlt évek során.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	5	0	189	399	1	12	1
2018	3	0	187	393	0	10	1
2019	2	0	198	386	1	10	0
2020	2	0	184	381	0	7	0
2021	2	0	172	358	0	7	1
2022	2	0	172	354	1	8	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nyugdíjszerű ellátások közül az öregségi nyugdíjban részesülők száma a legmagasabb, az egyéb ellátásban részesítettek száma elenyésző. Az öregségi nyugdíjban részesülők esetében a nők számának magas aránya figyelhető meg.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély, bátran kijelenthetjük, hogy a munkaerő-piacon nincs, hacsak nem rendelkezik olyan speciális tudással, amiben hiány van.

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
		Fő összesen	143	124	139	153	152
41-45 év (TS 042)	Fő	12	13	21	11	13	18
	%	8,39%	10,48%	15,11%	7,19%	8,55%	11,76%
46-50 év (TS 043)	Fő	11	11	11	15	11	17
	%	7,69%	8,87%	7,91%	9,80%	7,24%	11,11%
51-55 év (TS 044)	Fő	18	17	16	16	18	15
	%	12,59%	13,71%	11,51%	10,46%	11,84%	9,80%
56-60 év (TS 045)	Fő	12	14	11	16	19	18
	%	8,39%	11,29%	7,91%	10,46%	12,50%	11,76%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	11	7	11	16	24	23
	%	7,69%	5,65%	7,91%	10,46%	15,79%	15,03%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők száma a 41-45 év közöttiek, a 46-50 év közöttiek csoportjában nőtt, az 51-55 év közöttiek és az 56-60 év közöttiek, és 61 év feletti aránya csökkent. Ebből is látszik, hogy az idősebb generáció nehezebben tud elhelyezkedni. Ez adódhat abból, hogy nem szívesen foglalkoztatják őket, vagy avult iskolai végzettségük van.

b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Az előbbieket is rávilágítanak, hogy az érdekltség nem teszi lehetővé a toleranciát sok társadalmi és munkavállalói csoporttal szemben. A munkáltatók kész munkaerőt akarnak, és nagyon keveset kívánnak törődés és anyagi értelemben fordítani az alkalmazottaikra. A munkavállalóknak ezáltal sem motivációja, sem lehetősége nincs szervezett fejlesztésbe bekapcsolódni. Különösen a közép és idősebb korosztálynál probléma ez, mert a fiataloknak az iskola elvégzése után még jó néhány évig versenyképes lehet a tudása.

Mivel a tudást nem igazán jutalmazzák a munkahelyeken (a térségben kevés az innovatív munkahely) ezért nincs is elég motiváció a tanuláshoz. Ennek ellenére egy réteg ad a saját fejlesztésére, de csak akkor, ha anyagilag is meg tudja ezt teremteni.

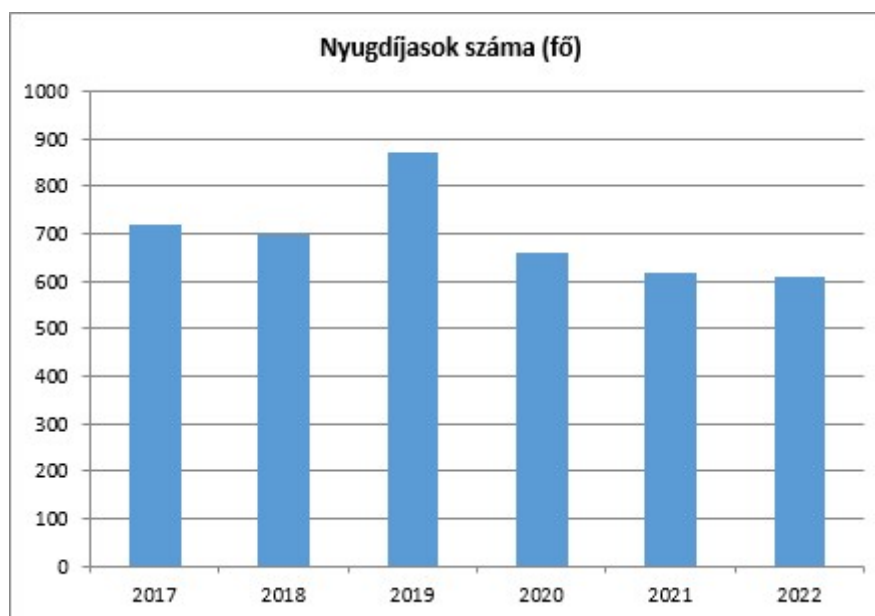
c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi lépítések is előbb érik el őket.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	249	472	721
2018	238	459	697
2019	424	447	871
2020	221	438	659
2021	206	412	618
2022	210	401	611

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 65 év feletti korosztály jövedelmének döntő hányadát a nyugdíj alkotja. Sajóbabonyban a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak és nők száma egymással párhuzamosan csökkent az elmúlt évek során.

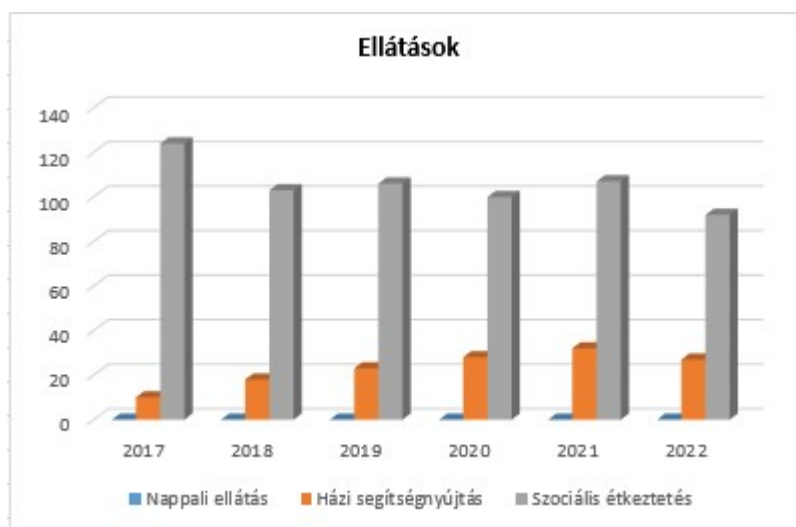
a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Az idősek egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférése az egészségügyi ellátórendszeren belül biztosított. A korcsoport igényeihez mért szolgáltatások keretében biztosított az idős, rászorult emberek folyamatos egészségügyi kontrollja, a szűrő-, és egyéb, az állapothoz igazodó szakorvosi ellátások igénybevétele. Az alapellátás biztosított, az orvosi rendelő épülete energetikai korszerűsítése megvalósult.

Településünkön biztosított a szociális étkeztetés, azoknak a szociálisan rászorult személyeknek a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről történő gondoskodás, akik azt önmaguknak, illetve önmaguknak és eltartottjaik részére tartósan, vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idős korúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő idős korúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	500	0	10	124
2018	519	0	18	103
2019	527	0	23	106
2020	538	0	28	100
2021	513	0	32	107
2022	524	0	27	92

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A településen nincs az idősek számára nappali ellátás. A házi segítségnyújtásban részesülők száma csökkent az elhalálozások miatt.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A város vezetése kiemelten kezeli e korcsoportot, s intézményein keresztül biztosítja számukra a kulturális közéletbe aktív bekapcsolódásukat.

Fontos szegmensei a város életének ezen korosztályhoz tartozók, hiszen olyan élettapasztalatokkal bírnak amit érdemes átadni a jövő nemzedéke számára.

A kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférést a városban a Déryné Szabadidőközpont és Városi Könyvtár biztosítja.

Az intézmény tevékenységének fontos szegmense az idős korúak számára a közművelődési szolgáltatások nyújtása, melyekkel igyekeznek bevonni e korcsoportot aktívan az intézmény tevékenységébe.

Az idősek választhatnak a településünkön alakult a kreatív klub és népdalkör közül, de több olyan civil szervezet is működik a településen – pl Sajóabonyi Harmónia Életmód Egyesület, Kertbarátkör Egyesület-, amelynek tagjai testi, lelki épségük megőrzésén túl közösségi

programokkal bővítik az aktív kikapcsolódás lehetőségét, összehangoltan a város kulturális intézményével.

Egészségük megőrzésében segít a jóga és a gyógytorna, amelyek a Déryné Szabadidőközpontban kerülnek megrendezésre. Ezeken kívül író-olvasó találkozón is részt vehet az idősebb korosztály.

c) idősök informatikai jártassága;

A településen élő idősök minimális százalékban járatosak az informatikában, ezért a Déryné Szabadidőközpont munkatársai Információs pont-ként működve segítik az igénybevevőket az informatika világában eligazodni.

d) a generációk közötti programok.

Minden korosztály számára szerveznek megfelelő programot a településen, generációk közötti program korábban nem volt jellemző, azonban idén már szerveztünk olyan programot ahol lehetőség volt az idősebbek tudását átadni a fiatalabb generáció számára. Ez a program a tavaszi TÁJHÁZI VIGADALOM nevű esemény volt, ahol a sütés-főzés hagyományainak átadására volt lehetőség valamint a néphagyományok felelevenítése is hangsúlyos szerepet kapott (népdalok és népzene formájában).

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az önkormányzat évek óta megrendezi az idősök tiszteletére az Idősök Világnapja alkalmából az Idősök napját és karácsonyi ajándékkal is kedveskedik nekik, de több olyan program is hagyománnyá vált ahová az említett generáció bekapcsolódhat pl. gyalogtúra, kerékpártúra, pálinkaverseny, teke verseny, kertbarátkör programok, Városnap.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Elmagányosodás, elszigetelődés	Idősök Napja

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A 2022. évi népszámlálás adatai szerint több mint 270 ezer fogyatékkal élő ember van Magyarországon, ami a népesség 2,8 százaléka.

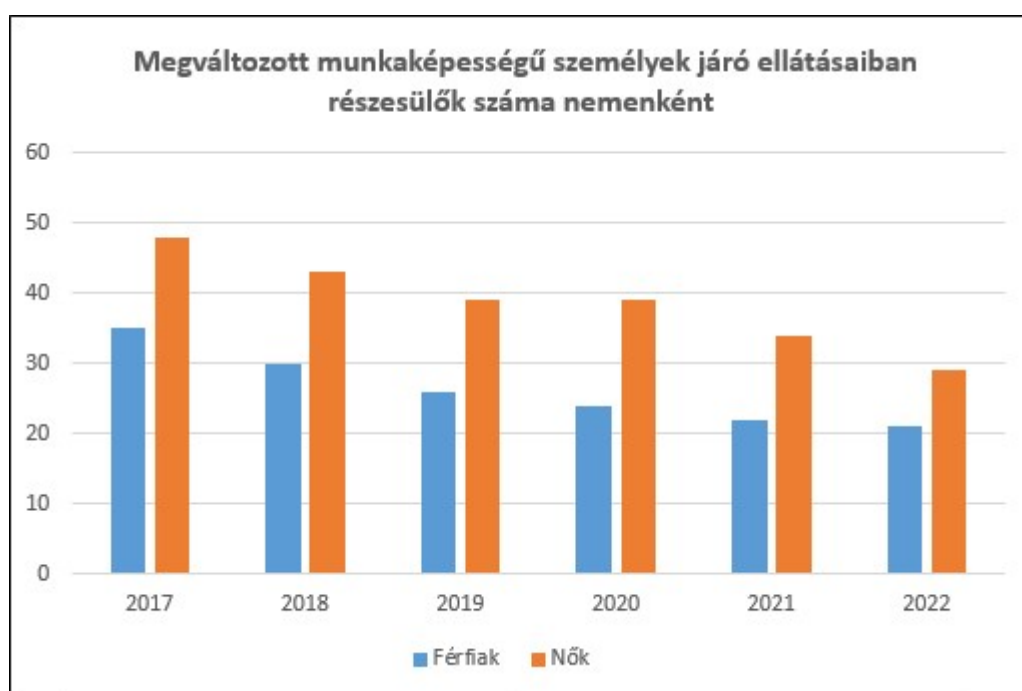
A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékosok esetén még jelentősebb.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	35	48	83
2018	30	43	73
2019	26	39	65
2020	24	39	63
2021	22	34	56
2022	21	29	50

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az ellátásban részesülők száma mindkét nemben fokozatosan csökken, de a nők száma magasabb.

A „7.1.2. számú táblázat – Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma” című táblázathoz nincs releváns adatunk.

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

Településünkön kevés a foglalkoztatási lehetőség a fogyatékkal élők számára, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Városunkban a megváltozott munkaképességű személyek munkavállalását elősegíti, hogy az akadálymentesítés egyre több helyen megvalósul.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők életvitelét támogató helyi szolgáltatásokról, programokról.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Településünkön a korábban már részletezett házi segítségnyújtást és étkeztetést, mint szociális alapszolgáltatásokat tudjuk biztosítani a fogyatékkal élők számára.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők eltérő típusú pénzbeli és természetbeni ellátásokban részesülnek, melyek többségét a Magyar Államkincstárnál lehet igénybe venni. A fogyatékkal élő személyek anyagi támogatása helyi szinten a települési támogatás keretében történik, de nem jellemző ennek az igénybe vétele.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Helyben nem érhető el rehabilitációs ellátás. Legközelebb Miskolcon érhető el ilyen szolgáltatás.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Sajóbabony területén a közintézmények akadálymentesítése megoldott.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A hivatali ügyintézés területén megvalósult a teljes akadálymentesítés. A közszolgáltató intézmények épületei akadálymentesítettek, ezzel ellentétben a lakóépületek fizikai akadálymentesítése csak minimális számban megoldott. A kulturális programokhoz történő fizikai hozzáférés megoldott, hiszen e programok nagy része szabadtéri program keretein belül valósulnak meg.

Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljutásuk (eljuttatásuk) terén, ezért a szociális ellátórendszerrel, támogató szolgálatokkal együttműködve elő kell segíteni, hogy a fogyatékkal élők is részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

A településen megoldott.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A járdák, parkok akadálymentesítése teljes körűen biztosított.

- f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Településünkön nincsenek speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali ellátását biztosító intézmények.

- g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Sajóbábony Város Önkormányzata próbál segítséget nyújtani minden olyan személynek, aki valamilyen hátrányt szenved a lakosság nagyobb részével szemben.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Kifejezetten a fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok nem működnek Sajóbábonyban. Ilyen programok működtetésére nem mutatkozott igény városunkban.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Konkrét adataink ezzel kapcsolatban nincsenek, de nincs olyan társadalmi probléma, mely városunkban fokozottabban érintené a fogyatékossgal élők csoportját, mint más településeken, vagy országos szinten. Nem talákoztunk olyan esettel, amikor egy fogyatékossgal élő személyt bármilyen atrocitás vagy különös nehézség ért volna helyben.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkahelyek hiánya	Helyben működő cégekkel, vállalkozásokkal együttműködve munkahelyhez juttatás segítése

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
nem releváns	

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Városunkban a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban részt vesz a civil szervezetek munkájában.

Jelentős civil szervezetek a városban:

Az oktatás-nevelés terén:

- Sajóabonyi Deák Ferenc Általános Iskola Tanulóiért Alapítvány

A közrend-, közbiztonság terén:

- Sajóabony Város Polgárőr Egyesület

Az egészséges életmód, sportolás terén:

- Sajóabony Sportéletért Alapítvány
- Sajóabony Vegyész Sport Egyesület
- Sajóabonyi Városi Teke Egyesület
- Mozgásban Maradók Egyesülete

Kulturális hagyományok ápolása, kultúra közvetítése terén:

- Harmónia Életmód Egyesület
- Sajóabonyi Kertbarátkör Egyesület

Déryné Szabadidőközpont és Városi Könyvtár terén:

- Rezeda Népdalkör
- Nyugdíjasklub
- Sajóabonyi Kertbarátkör Egyesület
- Kreatív Klub

Egyházi jelenlét a településen:

- Sajóabonyi Református Egyházért Alapítvány
- Római Katolikus Egyház
- Református Egyház

Egyéb szervezet a településen:

- Virágos Bábonyért Civil Szervezet

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

A civil szervezetekkel, az egyházzal, a nemzetiségi önkormányzattal, valamint az egyházzal az Önkormányzatnak nagyon jó kapcsolatot sikerült kiépíteni. A civil szervezetek működéséhez az Önkormányzat anyagilag is hozzájárul, mely pénzösszeg felhasználásáról minden évben be kell, hogy számoljanak a képviselő-testület felé.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Sajóbabony Város Önkormányzata tagja a Sajó-Bódva Völgye és Környéke Hulladékkezelési Önkormányzati Társulásnak.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Sajóbabonyi Roma Nemzetiségi Önkormányzat célja a roma lakosság felzárkóztatása. Az általános iskolai tanulók részére szerveznek rendezvényeket, ahol tárgyi jutalomban részesítik a gyerekeket. A roma lakosság felzárkóztatása érdekében is tevékenykedik az önkormányzat, például szemétszedést szerveznek.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi a hátrányos helyzetű gyermekek oktatásának, tehetségfejlesztésének, rehabilitációjának támogatásától kezdve az időkorúak kulturálódásáig, a hagyományőrzésen át a lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig az alapvető közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális szolgáltatások, kultúra, művelődés, közrend, közbiztonság) ágazataiban lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások körét.

A város fejlődésében, az elszegényedési folyamat lassításában, megállításában, a szociális gazdaság kiépítésében rendkívül fontos szerep hárul rájuk a jövőben. A város elszegényedő, több szempontból hátrányos helyzetű lakosságának száma évről évre nő, melynek kezelése, a folyamat visszafordítása a jelenleginél sokkal több, sokrétűbb szociális, egészségügyi, oktatási, foglalkoztatási szolgáltatások bevezetését teszi szükségessé, melyek létrehozása, működtetése az önkormányzati-, a köznevelési-, és a várható egészségügyi reform végett nagy mértékben csak a civil szektor közreműködésével, e tevékenységekre alkalmassá tételével valósulhat meg.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az önkormányzat a vállalkozásokkal jó kapcsolatot tart, hiszen az önkormányzat számára fontos a vállalkozások szerepvállalása a helyi közéletben. A jó partneri kapcsolatnak köszönhetően együtt hatékonyan tudnak kiállni az esélyegyenlőség megteremtése mellett.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

Az előkészítésben együttműködő partnerek bevonásának módszere a személyes valamint az online kapcsolattartásra épült, az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd az elkészült dokumentum-tervezet véleményezésére koncentrált.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Nagyon fontos feladat annak segítése, hogy egyre több ember számára nyíljon meg a lehetőség arra, hogy csak a saját egyéni érdekeit és boldogulását szem előtt tartó fogyasztóból a döntéseiért, a környezetéért, és a közösségért felelősséget vállaló tudatos állampolgárrá váljon. Sajóbáony Város Esélyegyenlőségi Tervének megvalósulásáért az egész helyi társadalom felelősségét, kontroll szerepének tudatosítását kiemelten szükséges kezelni.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	1. Magas körükben a munkanélküliség 2. Aluliskolázottság 3. Egészségtudatosság hiánya	1. Közfoglalkoztatás szervezése 2. Felzárkózást segítő képzések szervezése 3. Települési egészségügyi szűrések népszerűsítése, felvilágosítás, prevenció programok
Gyermekek	Korai iskola elhagyás	Ösztöndíj, támogatás a tanulmányok befejezésér
Idősek	Elmagányosodás, elszigetelődés	Idősek Napja
Nők	Elhelyezkedési nehézségek	Család-barát munkahelyek létrehozása
Fogyatékkal élők	Munkahelyek hiánya	Helyben működő cégekkel, vállalkozásokkal együttműködve munkahelyhez juttatás segítése
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Nem releváns	

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a közösség hasznos és elismert tagjai.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők társadalmi leszakadásának folyamatát minden lehetséges eszközzel megfékezzük, és elősegítsük e csoport felzárkózását a többségi társadalomhoz, továbbá, hogy életszínvonaluk javulását a lehető legnagyobb mértékben előmozdítsuk.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészséges testi-lelki fejlődésének biztosítását. Nevelésük, oktatásuk befektetés a jövőbe, ezért erre kiemelt figyelmet fordítunk. Célunk továbbá a gyermekszám gyarapodásának előmozdítása, a gyermekvállalás ösztönzése, valamint városunk családbarát jellegének erősítése.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek jólétének kérdésére, egészségügyi és szociális helyzetének alakulására, fókuszálva a megfelelő életszínvonal fenntartásának elősegítésére, az időskori elmagányosodás megelőzésére, valamint a szociális és egészségügyi szolgáltatások hozzáférhetőségének biztosítására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a szerepkonfliktusok csökkentését, azaz a munka és a család összeegyeztethetőségének elősegítését, a családbarát intézkedések támogatását, valamint a nőkkel szembeni erőszak visszaszorítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők helyzetének minél mélyebb megismerésére, életminőségének javítására, társadalmi integrációjuk előmozdítására, illetve a többségi társadalom tagjainak velük szembeni érzékenyítésére.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
	0. Településszintű probléma											
1.	nem releváns											
	I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége											
1	Közfoglalkoztatás szervezése	Magas körűben a munkanélküliség	Munkanélküliség csökkentése Közép: Közfoglalkoztatásba vonás Hosszú: Munkaerőpiacra való visszakerülés segítése	Pályázati dokumentáció	Új Roma Stratégia	Közfoglalkoztatás szervezése	polgármester	2027. október 24.	Közfoglalkoztatásba vontak száma, munkaszerződések	Humán erőforrás Pályázati forrás	Pályázati forrás esetén fenntartható	Nem releváns
2	Felzárkózást segítő képzések szervezése	Aluliskolázottság	Az alacsony iskolai végzettségű vagy iskolai végzettséggel nem rendelkező személyek társadalmi helyzetének, foglalkoztathatóságának javítása	Családsegítő szolgálat munkaterve	Új Roma Stratégia	Szervezési tevékenység, helyszín biztosítása, együttműködés a TEF-fel	polgármester	2027. október 24.	Nő az iskolázottság szintje a célcsoport körében.	humán erőforrás	Folyamatos képzésekkel fenntartható	Nem releváns
3	Települési egészségügyi szűrések népszerűsítése, felvilágosítás, prevenció programok	Egészségtudatosság hiánya	Egészségtudatosság elérése a célcsoportban, jobb egészségi állapot	nem releváns	Új Roma Stratégia	Elősegítés a szűréseken való részvételhez	polgármester	2027. október 24.	Szűrővizsgálaton részt vettek száma.	Nem igényel anyagi erőforrást	Érdekelet-ségi mutatók alapján fenntartható	Nem releváns

	II. A gyermekek esélyegyenlősége											
1	Ösztöndíj, támogatás a tanulmányok befejezésére	Korai iskola elhagyás	Alapfokú iskolai végzettség megszerzése, továbbtanulás folytatása	nem releváns	Nemzeti Ifjúsági Stratégia	Felzárkóztató program, felhívás a tanulók körében	polgármester	2027. október 24.	Programban résztvevő iskolások száma	humán erőforrás	Folyamatos programokkal fenntartható	Nem releváns
	III. A nők esélyegyenlősége											
1	Család-barát munkahelyek létrehozása	Elhelyezkedési nehézségek	Nők visszatérése a munkaerő piacra	nem releváns	A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban	Nők tájékoztatása a munkavállalási lehetőségekről	polgármester	2027. október 24.	Nők aktivitásának javulása a munkaerőpiacon	humán erőforrás	Folyamatos munkalehetőségekkel fenntartható	Nem releváns
	IV. Az idősek esélyegyenlősége											
1	Idősek Napja	Elmagányosodás, elszigetelődés	Hagyományként folytatni és évente megszervezni a műsorral egybekötött ünnepséget	költségvetési rendelet	Idősügyi Nemzeti Stratégia	idősek névsorának összeállítása, műsor megszervezése és lebonyolítása	polgármester	2027. október 24.	Idősek közérzetének javulása	humán erőforrás, pénzügyi erőforrás	Hagyományként megtartani minden évben fenntartható	Nem releváns
	V. A fogyatékossgal élő személyek esélyegyenlősége											
1	Helyben működő cégekkel, vállalkozásokkal együttműködve munkahelyhez juttatás segítése	Munkahelyek hiánya	Helyben működő cégekkel, vállalkozásokkal együttműködve munkahelyhez juttatás	nem releváns	Országos Fogyatékossgügyi Program	Együttműködés a Kelet-Magyarországi Munkaerő-szolgáltató Szociális Szövetkezettel, toborzás, munkaerő közvetítés	polgármester	2027. október 24.	Elhelyezkedettek száma	humán erőforrás	Folyamatos munkalehetőségekkel fenntartható	Nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

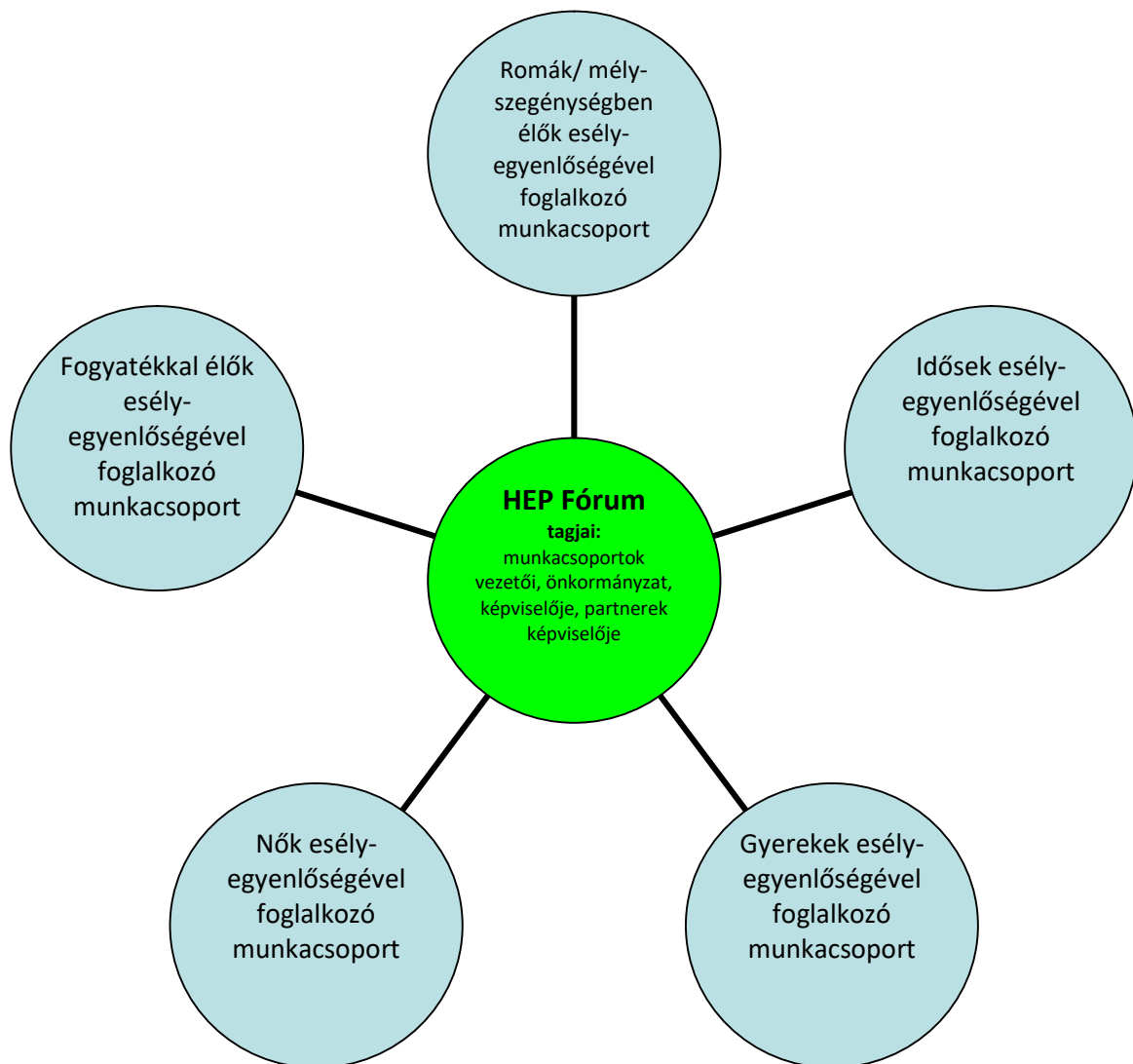
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításában lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Sajóbábony Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Sajóbábony Város Önkormányzata képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Program (melynek része az Intézkedési Terv) felülvizsgálatát megvitatta és a 176/2024. (X.29.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum: 2024. október 29.

Aláírás

K I V O N A T

Sajóbábony Város Önkormányzata Képviselő-testülete 2024. október 29. napján megtartott rendes, nyílt ülésének jegyzőkönyvéből

A döntéshozatalban részt vett 7 fő.

A képviselő-testület 7 igen egyhangú szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozta:

Sajóbábony Város Önkormányzata Képviselő-testületének 176/2024. (X.29.) önkormányzati határozata

Sajóbábony Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálatáról

A Sajóbábony Város Önkormányzata Képviselő-testülete:

1. Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (4) bekezdésben foglaltaknak megfelelően a helyi esélyegyenlőségi program két évente előírt áttekintésének eleget tett, a felülvizsgálatot elvégezte.
2. Sajóbábony Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 2022-2027 évre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programot a határozat melléklete szerinti módosítással elfogadja.

Felelős: dr. Szilva István polgármester

Határidő: azonnal

Király Gáborné sk.
jegyző

dr. Szilva István sk.
polgármester

A kivonat hiteles.

Sajóbábony, 2024. október 30.

Gáborné
Király Gáborné
jegyző h.